

PATVIRTINTA

Veiksmų programos valdymo komiteto 2016 m. birželio 29 d. posėdžio sprendimu protokolu Nr. 38

Aktuali redakcija nuo 2019 m. rugsėjo 23 d.

Finansinių priemonių išlaidų tinkamumo finansuoti rekomendacijos

Rekomendacijose dėl projektų, apimančių finansines priemones, išlaidų atitikties Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų reikalavimams (toliau – Rekomendacijos) pateikiami vadovaujančiosios institucijos paaiškinimai, kaip turi būti taikomi ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktai, kad vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu būtų teisingai nurodomos ir įvertinamos iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų, apimančių finansines priemones, tinkamos finansuoti išlaidos. Patikimas finansų valdymo principas suprantamas, kaip ekonomiškumu, veiksmingumu, efektyvumu ir veiksminga biudžeto vykdymo vidaus kontrole pagrįstas finansų valdymo principas, apibrėžtas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL 2012, L 298, p. 1) 30–33 straipsniuose.

Rekomendacijos parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1300/2013 dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 281) (toliau – SF reglamentas), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 289) (toliau – ERPF reglamentas), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1304/2013 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 470) (toliau – ESF reglamentas), 2014 m. kovo 3 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos (OL, 2014 L 138, p. 5) (toliau – Deleguotasis reglamentas), 2014 m. liepos 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 821/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 nuostatų dėl išsamios programų įnašų pervedimo ir valdymo tvarkos, finansinių priemonių ataskaitų teikimo, veiksams skirtų informavimo ir komunikacijos priemonių techninių charakteristikų ir duomenų įrašymo ir saugojimo sistemos taikymo taisyklės (OL, 2014 L 223, p. 7) (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“ (toliau – Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklės), 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės),

Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 16 d. įsakymu Nr.1K-326 „Dėl Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – FP taisyklės) ir Gairėmis šalims narėms dėl Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punkto – tinkamos valdymo išlaidos ir mokesčiai, Gairėmis dėl paramos įmonėms ir apyvartinio kapitalo, Gairėmis šalims narėms dėl Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 41 straipsnio – mokėjimo prašymai, Gairėmis šalims narėms dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis, Gairėmis šalims narėms dėl administracinių patikrinimų, kurias parengė Europos Komisija ir paskelbė interneto svetainėje (žr. nuorodą http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/legislation/guidance/).

Pagrindinis Rekomendacijų tikslas – padėti įgyvendinti finansines priemones, užtikrinant projektų išlaidų atitiktį ES struktūrinių fondų finansavimo reikalavimams.

Šių Rekomendacijų nuostatomis siūloma vadovautis:

1. pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paraiškas gauti ES struktūrinių fondų lėšas projektams, apimantiems finansines priemones, įgyvendinti;
2. projektų, apimančių finansines priemones, vykdytojams;
3. ES struktūrinių fondų lėšų valdymo ir kontrolės sistemos institucijų darbuotojams.

Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos vartojamos Bendrajame reglamente, ESF reglamente, ERPF reglamente, SF reglamente, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklėse, Veiksmų programos administravimo taisyklėse ir FP taisyklėse.

Žemiau pateikiami vadovaujančiosios institucijos papildomi paaiškinimai, komentarai dėl tinkamų finansuoti išlaidų pagal su išlaidų tinkamumu susijusius FP taisyklių punktus:

„16. Kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 1 dalyje, finansinės priemonės skirtos finansiskai gyvybingoms investicijoms ar jų daliai finansuoti – pajamų ir (ar) pelno duodančioms veikloms, taip pat veikloms, kurios sudaro sąlygas ateityje mažinti išlaidas, tačiau rinkos sąlygomis negali pritraukti pakankamai išorinių finansinių išteklių.“

Komentaras

Fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas, jei fondų fondas nėra steigiamas, siekdamas įsitikinti investicijos ar jos dalies gyvybingumu, vertina galutinio naudos gavėjo pateiktą verslo planą ir (ar) paraišką suteikti finansavimą, ir (ar) finansinės atskaitomybės dokumentus bei kitą pagal jo vidaus procedūras reikalingą įvertinti informaciją (pvz., ketinimų protokolus, sutartis su užsakovais ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus), kuriuos turi saugoti FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

Pavyzdys

Tarkime, galutinio naudos gavėjo pateiktame verslo plane arba lygiaverčiame dokumente turėtų būti įvardyta, kaip galutinio naudos gavėjo vykdoma ar naujai planuojama vykdyti veikla, kuri būtų finansuojama finansinės priemonės lėšomis, bus atsiperkanti per nustatytą laikotarpį.

„50. Finansinės priemonės gali būti derinamos su negrąžinamosiomis subsidijomis ir kitomis finansinėmis priemonėmis laikantis reikalavimų, nustatytų Reglamente (ES) Nr. 1303/2013. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 9 dalimi, kartu sudėjus visas finansavimo formas, konkrečioms išlaidoms finansuoti negali būti skirta daugiau nei 100 procentų šių išlaidų dydžio sumos, taip pat turi būti nepažeidžiami valstybės pagalbos taisyklėse nustatyti reikalavimai. Derinant finansines priemones, negali būti naudojamos kelios finansinės priemonės toms pačioms išlaidoms finansuoti, jei dėl to tos pačios išlaidos ar jų dalis būtų deklaruojamos Europos Komisijai kelis kartus. Kai finansinės priemonės derinamos su negrąžinamąja subsidija, kaip nurodyta Taisyklių 52.1 papunktyje, už šiame punkte nurodytų reikalavimų įgyvendinimą ir stebėseną atsakingi projektų vykdytojai. Už šiame punkte nurodytų

reikalavimų įgyvendinimą ir stebėseną, kai finansinės priemonės derinamos su negrąžinamąja subsidija, kaip nurodyta Taisyklių 52.2 papunktyje, atsakingi projektų vykdytojai ir įgyvendinančiosios institucijos, atsakingos už negrąžinamosios subsidijos finansavimo forma įgyvendinamas priemones, kurie keičiasi tarpusavyje informacija siekdami užtikrinti minėtų reikalavimų įgyvendinimą.“

Komentaras

1. Dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis vadovaujamosi Gairėmis šalims narėms dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis.

2. Toliau šiame komentare pateikiami paaiškinimai dėl atitikimo valstybės pagalbos taisyklėmis. Derinant subsidijomis ir finansinėmis priemonėmis teikiamą finansavimą to paties galutinio naudos gavėjo atveju, turi būti laikomasi taikytinų ES valstybės arba nereikšmingos pagalbos taisyklių. Pagalbos teikėjas (administratorius) turi įsitikinti, ar galutinis naudos gavėjas atitinka taikomus valstybės arba nereikšmingos pagalbos reikalavimus, remiantis galutinio naudos gavėjo pateikta informacija apie valstybės arba nereikšmingos pagalbos gavėjams taikomų reikalavimų atitikimą (deklaracija, klausimynas ar kt.) ir (arba) Valstybės pagalbos registro, įsteigto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ (toliau – Registas) duomenimis.

2. Priklausomai nuo to, kas konkrečios finansinės priemonės atveju yra atsakingas už valstybės arba nereikšmingos pagalbos taisyklių atitikimo patikrinimą (valstybės arba nereikšmingos pagalbos skyrimą ir registravimą Registre), minėtus dokumentus saugo fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

3. Derinant finansavimo formas galima finansuoti tą patį išlaidų elementą, jei visų derinamų formų paramos suma neviršija visos atitinkamo išlaidų elemento sumos.

„51. Galutiniai naudos gavėjai gali gauti negrąžinamąsias subsidijas ar kitą finansavimą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 8 dalyje, tačiau negrąžinamosios subsidijos negali būti naudojamos padengti išipareigojimams, prisiūmtiems gavus finansavimą pagal finansines priemones, o finansinių priemonių finansavimo lėšos negali būti naudojamos apmokėti išlaidoms, kurioms skiriama negrąžinamoji subsidija, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 9 dalyje.“

Komentaras

Vadovaujamosi Gairėmis šalims narėms dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis.

„52. Finansinės priemonės gali būti derinamos su negrąžinamąja subsidija:

52.1. vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalimi ir Deleguotojo reglamento 5 straipsniu, kai negrąžinamosios subsidijos ir finansinės priemonės, skirtos tiems patiems galutiniams naudos gavėjams, yra tiesiogiai susijusios, finansinės priemonės gali būti įgyvendinamos vykdant vieną projektą kartu su palūkanų normos negrąžinamąja subsidija, garantijos mokesčio negrąžinamąja subsidija ir (ar) remtinių galutinių naudos gavėjų būsimoms investicijoms techniškai parengti skirta techninės paramos negrąžinamąja subsidija. Tokiu atveju, kai vienas projektas apima kelias finansavimo formas, visoms finansavimo formoms taikomos Finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės;

52.2. finansinės priemonės ir negrąžinamosios subsidijos gali būti skirtos toms pačioms ar susijusioms galutinių naudos gavėjų veikloms bendrai finansuoti, įgyvendinant susijusias priemones. Gali būti taikomos abi finansavimo formas arba kurios nors finansavimo formas taikymas gali būti išankstinė kitos finansavimo formos taikymo sąlyga, nepažeidžiant Taisyklių 50 punkte nustatytų reikalavimų, kai ministerija nustato tam tikrus skirtingų finansavimo formų

derinimo reikalavimus, susijusius su kompleksišku visų veiklų įgyvendinimu, konkretaus objekto sukūrimu ar atnaujinimu, siekdama didesnio skiriamų finansavimo lėšų poveikio ir efektyvaus lėšų panaudojimo.“

Komentaras

Vadovaujamosi Gairėmis šalims narėms dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis.

„77. Kad būtų pripažintos tinkamomis finansuoti, išlaidos:

77.1 turi atitikti finansavimo sutarties ir, kai taikoma, – dvišalės sutarties, sudarytos fondų fondo valdytojo su finansinės priemonės valdytoju, reikalavimus;“

Komentaras

1. Fondų fondo valdytojas turi perkelti finansavimo sutartyje numatytas privalomas nuostatas ir nuostatas, užtikrinančias atitikimą Stebėsenos komiteto patvirtintiems specialiesiems ir prioritetiniams atrankos kriterijams, į dvišalę sutartį, kai taikoma, su finansinės priemonės valdytoju, o finansinės priemonės valdytojas dvišalėje sutartyje numatytas privalomas nuostatas „*inter alia*“ turi perkelti į sutartį su galutiniu naudos gavėju. Atitinkamai, finansinės priemonės valdytojas, kai fondų fondas nesteigiamas, turi perkelti finansavimo sutartyje numatytas privalomas nuostatas ir nuostatas, užtikrinančias atitikimą Stebėsenos komiteto patvirtintiems specialiesiems ir prioritetiniams atrankos kriterijams, į sutartį su galutiniu naudos gavėju.

2. Finansinės priemonės valdytojas, jei fondų fondas nesteigiamas, ir Fondų fondo valdytojas, jei tai numatyta konkrečios finansinės priemonės atveju, turi saugoti sutartį su galutiniu naudos gavėju FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„77.2. turi būti patirtos ir apmokėtos tinkamu finansuoti laikotarpiu, t. y.:

77.2.1. nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad projekto įgyvendinimas nėra baigtas iki paraiškos pateikimo vadovaujantis Taisyklių 35 ar 36 punktu dienos;

Komentaras

1. Finansavimo sutartyje ir fondų fondo valdytojo su finansinės priemonės valdytoju sudarytoje dvišalėje sutartyje dėl finansinės priemonės įgyvendinimo, nurodomas laikotarpis, per kurį gali būti teikiamas finansavimas iš ES struktūrinių fondų lėšų (toliau – tinkamumo finansuoti laikotarpis).

2. Kiekvienai finansinei priemonei skirtingo tipo išlaidoms (pvz., atitinkamoms paskoloms, garantijoms ar rizikos kapitalo investicijoms) gali būti nustatomas skirtingas tinkamumo finansuoti laikotarpis, tačiau bet kuriuo atveju šio laikotarpio pradžia negali būti ankstesnė kaip 2014 m. sausio 1 d. ir pabaiga vėlesnė kaip 2023 m. gruodžio 31 d.

3. Finansinės priemonės valdytojas turi užtikrinti, kad sutartis su galutiniu naudos gavėju, jei taikoma, būtų pasirašyta ir lėšos išmokėtos nepažeidžiant konkrečiai finansinei priemonei nustatyto tinkamumo finansuoti laikotarpio.

Pavyzdys

Per tinkamumo finansuoti laikotarpį su galutiniu naudos gavėju turi būti pasirašoma sutartis. Taip pat, per tinkamumo finansuoti laikotarpį galutiniam naudos gavėjui turi būti išmokamos finansinei priemonei skirtos lėšos pagal atitinkamas paskolų ar rizikos kapitalo finansines priemones, finansinės nuomos (lizingo) sandorių atvejais – už smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus (toliau – SVV) į turto pardavėjų sąskaitas turi būti išmokama finansinės nuomos (lizingo) suma ir galutiniam naudos gavėjui išmokamos lėšos pagal garantuojamus sandorius garantijų finansinės priemonės atveju (garantuojamos finansinės nuomos (lizingo) sandorių atvejais – už SVV į turto pardavėjų sąskaitas išmokama finansinės nuomos (lizingo) suma).

4. Kad būtų galima įsitikinti, ar finansavimas suteiktas ir lėšos išmokėtos (finansinės nuomos (lizingo) sandorių atvejais – už SVV į turto pardavėjų sąskaitas išmokėta finansinės nuomos (lizingo) suma) galutiniam naudos gavėjui per tinkamumo finansuoti laikotarpį, finansinės priemonės valdytojas turi saugoti su galutiniu naudos gavėju pasirašytą sutartį, jei taikoma, ir lėšų išmokėjimą pagrindžiančius dokumentus (PVM sąskaitas faktūras, sąskaitas faktūras, pirkimo–pardavimo sutartis, priėmimo–perdavimo aktus, sąskaitų išrašus ar lygiaverčius įrodomuosius dokumentus).

5. Finansinės priemonės valdytojas turi saugoti sutartį su galutiniu naudos gavėju FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„77.2.2. išlaidos, kurios tampa tinkamos finansuoti keičiant veiksmų programą, laikomos atitinkančiomis finansavimo reikalavimus nuo tos dienos, kurią Europos Komisijai pateiktas prašymas peržiūrėti veiksmų programą, jeigu Europos Komisija pritarė veiksmų programos pakeitimui, o jeigu veiksmų programa keičiama taikant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 96 straipsnio 11 dalį, – nuo tos dienos, kai įsigalioja Stebėsenos komiteto sprendimas pakeisti veiksmų programą;“

Komentaras

1. Kai Veiksmų programos pakeitimai susiję su finansinių priemonių naujomis finansavimo nuostatomis (pvz., plečiamas galutinių naudos gavėjų ratas, finansavimo veiklos ir pan.), finansinės priemonės valdytojas turi užtikrinti, kad sutartis su galutiniu naudos gavėju, jei taikoma, būtų pasirašyta ir lėšos išmokėtos nepažeidžiant šio laikotarpio.

2. Finansinės priemonės valdytojas turi saugoti sutartį su galutiniu naudos gavėju FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„77.2.3. kai teikiama valstybės pagalba, išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei jos patirtos teisės aktu, reglamentuojančių valstybės pagalbos teikimą, nustatytu laikotarpiu; taikytinomis valstybės pagalbos taisyklėmis, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 12 dalimi, laikomos taisyklės, kurios galioja tuo metu, kai vadovaujančioji institucija ar fondų fondo valdytojas sutartimi įsipareigoja skirti finansavimą finansinei priemonei įgyvendinti arba atitinkamai kai finansinės priemonės valdytojas sutartimi ar rašytine garantija įsipareigoja skirti finansavimą galutiniam naudos gavėjui.“

Komentaras

1. Fondų fondo valdytojas, nustatydamas konkrečios finansinės priemonės (paskolų, garantijų, rizikos kapitalo) sąlygas turi užtikrinti, kad jos atitiktų teisės aktų, reglamentuojančių valstybės arba nereikšmingos pagalbos teikimą, nuostatas, o galimos patirti išlaidos būtų patirtos teisės aktu, reglamentuojančių valstybės arba nereikšmingos pagalbos teikimą, nustatytu laikotarpiu.

2. Kai per finansinę priemonę teikiamas finansavimas yra laikomas valstybės arba nereikšminga pagalba, fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas, jei taikoma, turi įsitikinti, kad valstybės arba nereikšminga pagalba būtų teikiama atitinkamai pagal taikomą valstybės pagalbos schemą.

3. Kad būtų galima tuo įsitikinti, valstybės arba nereikšmingos pagalbos teikėjas (administratorius) turi įsitikinti, ar galutinis naudos gavėjas atitinka taikomus valstybės arba nereikšmingos pagalbos reikalavimus, remiantis galutinio naudos gavėjo pateikta informacija apie valstybės arba nereikšmingos pagalbos gavėjams taikomų reikalavimų atitikimą (deklaracija, klausimynas ar kt.) ir (arba) Registro duomenimis.

4. Priklausomai nuo to, kas konkrečios finansinės priemonės atveju yra atsakingas už valstybės arba nereikšmingos pagalbos taisyklių atitikimo patikrinimą (valstybės arba nereikšmingos pagalbos skyrimą ir registravimą Registre), minėtus dokumentus saugo fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

5. Rizikos kapitalo finansinių priemonių, kurioms taikoma išimtis pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014¹ 21 straipsnio 2 dalies a punktą, atveju, valstybės pagalbos taisyklės galioja finansavimo susitarime numatytu laikotarpiu, jeigu viešąsias lėšas remiamam privataus kapitalo investiciniam fondui buvo įsipareigota skirti pagal tokį susitarimą per šešis mėnesius nuo šio reglamento galiojimo pabaigos, ir jeigu toliau tenkinamos visos kitos išimties taikymo sąlygos.

„77.3. turi būti patirtos įgyvendinant veiklas, atitinkančias tam tikro ES struktūrinio fondo finansavimo sritis, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 1304/2013, Reglamente (ES) Nr. 1300/2013 ir Reglamente (ES) Nr. 1301/2013;“

Komentaras

1. Vadovaujančioji institucija arba ministerija, kai fondų fondas nėra steigiamas, arba fondų fondo valdytojas, nustatydamas konkrečios finansinės priemonės (paskolų, garantijų, rizikos kapitalo) sąlygas, turi užtikrinti, kad jos atitiktų tam tikro ES struktūrinio fondo finansavimo sritis, išvardintas ESF reglamento 3 str., SF reglamento 2 ir 4 str. ir ERPF reglamento 3 ir 5 str., o galimos patirti išlaidos būtų patirtos įgyvendinant remtinas veiklas.

2. Finansinės priemonės valdytojas, teikdamas finansavimą galutiniam naudos gavėjui, turi įsitikinti, kad galutinio naudos gavėjo projektas atitinka konkrečios finansinės priemonės sąlygas.

3. Kad būtų galima tuo įsitikinti, finansinės priemonės valdytojas įvertina galutinio naudos gavėjo pateiktą verslo planą (arba lygiavertį dokumentą) ir (ar) paraišką suteikti finansavimą ir (ar) lygiaverčius dokumentus.

4. Minėtus dokumentus finansinės priemonės valdytojas turi saugoti FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„77.5. negali būti anksčiau finansuotos (apmokėtos) iš ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų, dėl kurių lėšos tam tikroms išlaidoms būtų skiriamos ne vieną kartą. Valdymo išlaidoms ir valdymo mokesčiams bei negražinamosioms subsidijoms, finansuojamoms vadovaujantis Taisyklių 52.1 papunkčiu, taikomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje „Projektų išlaidų reikalavimai“ nustatyti apribojimai dėl lėšų tam tikroms išlaidoms skyrimo ne vieną kartą.“

Komentaras

1. Atitikimas FP taisyklių 77.5 papunkčiui vertinamas kartu su FP taisyklių 50 punkte nurodytais reikalavimais ir taip pat vadovaujamosi Gairėmis šalims narėms dėl finansinių priemonių derinimo su kitomis paramos formomis.

Pavyzdys Nr. 1

Nauja įmonė, kurianti programinę įrangą (toliau komentaruose – PĮ) Lietuvoje, pritraukia rizikos kapitalą (kurio dalis suteikta ES struktūrinių fondų). Praėjus 2 metams ir įmonei išaugus nuo 5 iki 50 darbuotojų, ES struktūrinių fondų dalis yra sumažėjusi, nes įmonė sėkmingai pritraukė naujų (privačių) investuotojų. Su naujaisiais akcininkais įmonės vadovybė plečia veiklos spektrą ir ketina įsigyti naujai veiklai reikalingas PĮ licencijas, ir ketina teikti prašymą paskolai iš ES struktūrinių fondų gauti. Ši (naujoji) veikla nebuvo numatyta prieš 2 metus, įmonei pritraukus rizikos kapitalą. Įmonė, pagrindusi, kad naujoji veikla yra (santykinai) atskiras įmonės veiklos segmentas (kryptis, projektas), kuris nebuvo finansuotas (nebuvo planuotas finansuoti) iš ES struktūrinių rizikos kapitalo fondų, gali teikti paraišką lengvatinei paskolai gauti.

2. Galutinis naudos gavėjas, gavęs finansavimą tam tikram objektui, gali vėliau kreiptis finansavimo to paties objekto atskirų dalių pakeitimo, jei šios dalys yra susidėvėję veiklos proceso metu, ir jų pakeitimas būtinas tolesniam objekto tinkamam funkcionavimui.

¹ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius

Pavyzdys Nr. 2

Įmonė gauna 10 mln. EUR lengvatinę paskolą gamybinei įrangai įsigyti. Šią įrangą sudaro centrinė konsolė, verta 7 mln. EUR, kurios naudingas tarnavimo laikas yra 20 metų, ir rotorius, vertas 3 mln. EUR, kurio naudingas tarnavimo laikas (esant įprastoms apkrovoms) yra 2 metai (remiantis įrangos gamintojo technine dokumentacija). Įmonė pradeda įrangą nedelsiant naudoti, ir praėjus 2 metams kreipiasi kitos 3 mln. EUR lengvatinės paskolos rotoriumi įsigyti. Šiuo atveju įmonė gali kreiptis finansavimui gauti, nepaisant to fakto, kad visos įrangos įsigijimas jau buvo finansuotas iš ES struktūrinių fondų prieš 2 metus. Įmonei rekomenduotina taikyti komponentinę apskaitą, t. y. gamybinės įrangos pirminio pripažinimo balanse metu ji turėtų išskirti 2 ilgalaikio materialiojo turto (toliau – IMT) vienetus – konsolę ir rotorių (nustatydamą jiems skirtingus nusidėvėjimo normatyvus). Tokiu atveju įmonė galės lengviau pagrįsti poreikį finansuoti atskirus komponentus turto vieneto, kuris buvo įsigytas (ir finansuotas iš ES struktūrinių fondų) prieš kelis metus.

3. Galimi dokumentai, pagrindžiantys objekto arba jo atskirų dalių susidėvėjimą:

3.1. Jei įmonė taiko rekomenduojamą komponentinę apskaitą, ji savo IMT sąrašė išskiria atskirus vienetus (su savo įsigijimo savikaina ir numatytu naudingo tarnavimo laikotarpiu). Tų vienetų (komponentų), kurie jau pilnai nusidėvėjo (ir juos reikia pakeisti naujais), nusidėvėjimo pabaiga nesunkiai įrodoma remiantis jau minėtu IMT sąrašu ir jo operacijomis.

3.2. Jei įmonė nusprendžia nenaudoti komponentinės apskaitos, atskirų dalių pilnas nusidėvėjimas (ir poreikis jas keisti) nėra akivaizdus iš IMT sąrašo ir jo operacijų. Tokiu atveju įmonė turėtų įvertinti, kokia dalis IMT vieneto jau nusidėvėjusi. Tai ji gali padaryti tuo pačiu komponentinės apskaitos principu, tik jai reikėtų grįžti į IMT įsigijimo/ užpajamavimo laikotarpį, ir todėl toks retrospektyvinis išskaidymas gali būti mažiau patikimas – įmonė gali neturėti kai kurių dokumentų (pvz., įrenginio techninė specifikacija), dalis informacijos gali būti prarasta dėl darbuotojų kaitos ir pan. NB: minimas retrospektyvinis išskaidymas gali būti atliekamas tik apskaičiavimo tikslais, t. y. nekoreguojant apskaitos; kitas variantas – įmonė retrospektyviai koreguoja apskaitą (remiantis minėtais skaičiavimais).

„78. Tinkamos finansuoti finansinių priemonių išlaidos, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnyje ir atsižvelgiant į Deleguotojo reglamento II skirsnio nuostatas, yra:

78.1. mokėjimų galutiniams naudos gavėjams sumos, o Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais – mokėjimų galutinių naudos gavėjų naudai sumos, kai laikomasi šių reikalavimų:

78.1.1. jei finansinės priemonės skirtos finansuoti įmonėms, įskaitant labai mažas, mažas ir vidutines įmones bei verslininkus, kaip jie apibrėžti 1998 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme Nr. VIII-935, finansavimas turi būti skiriamas, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 4 dalyje, t. y. naujoms įmonėms steigti, ankstyvosios stadijos kapitalui (parengiamosios stadijos kapitalui ir veiklos pradžios kapitalui), plėtros kapitalui, įmonės bendros veiklos stiprinimo kapitalui užtikrinti arba naujiems projektams įgyvendinti, patekti į naujas rinkas arba jau įsteigtų įmonių naujai veiklai vykdyti, nepažeidžiant valstybės pagalbos taisyklių ir laikantis konkrečiam ES struktūriniam fondui taikytinų taisyklių. Finansavimas gali apimti investicijas į materialųjį ir nematerialųjį turtą, taip pat apyvartinį kapitalą, neviršijant taikytinose valstybės pagalbos taisyklėse nustatytų ribų ir siekiant skatinti privatųjį sektorių skirti įmonėms finansavimą. Be to, finansavimas gali būti skiriamas dengiant nuosavybės teisių perdavimo įmonėse išlaidas, jei toks perdavimas vyksta tarp nepriklausomų investuotojų. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 5 dalimi, investicijos, kurioms turi būti skiriamas finansinių priemonių finansavimas, sprendimo dėl investavimo priėmimo dieną turi būti fiziškai neužbaigtos arba negali būti visiškai įgyvendintos;“

Komentaras

1. Įmonės statuso deklaravimas:

1.1. Skiriant finansavimą paskolų, garantijų ir rizikos kapitalo finansinėmis priemonėmis, galutinis naudos gavėjas turi deklaruoti labai mažos, mažos, vidutinės įmonės ar verslininko statusą, remiantis 1998 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu Nr. VIII-935.

1.2. Finansavimo pagal finansines priemones gavėjas turi deklaruoti savo statusą, tinkamai užpildydamas Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaraciją, kurios forma ir pildymo instrukcija patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 ir ją pateikti finansinės priemonės valdytojui.

1.3. Finansinės priemonės valdytojas finansavimą pagal finansines priemones gali suteikti tik tada, kai įsitikina, ar minėta deklaracija užpildyta teisingai ir galutinio naudos gavėjo statusas atitinka pagal finansinę priemonę keliamus reikalavimus jo statusui. Finansinės priemonės valdytojas tokius dokumentus saugo FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

2. Naujos įmonės statusas:

2.1. Finansine priemone teikiant finansavimą naujos įmonės statusą turintiems galutiniams naudos gavėjams, finansinės priemonės valdytojas turi įsitikinti, kad galutinis naudos gavėjas yra naujai įsteigta įmonė arba verslininkas, vykdamas naują veiklą, ir turėti įmonės naujumą (įsteigimą) patvirtinančius dokumentus arba jei galutinis naudos gavėjas yra verslininkas – verslo liudijimą naujai veiklai vykdyti, t. y. įmonės steigimo arba naujos veiklos pradėjimo datą nurodantį dokumentą.

2.2. Finansavimą teikiant galutiniams naudos gavėjams, kurie per nustatytą laikotarpį privalo įsteigti įmonę arba išsiimti verslo liudijimą naujai veiklai vykdyti, finansinės priemonės valdytojas, prieš išmokėdamas lėšas, turi įsitikinti, kad tokia įmonė buvo įsteigta arba gautas verslo liudijimas naujai veiklai vykdyti ir turėti tai patvirtinančius dokumentus. Tokie dokumentai gali būti įmonės registravimo pažymėjimas arba juridinių asmenų registro išrašas ir verslo liudijimas.

3. Investicijų pobūdis:

3.1. finansavimas paskolų, finansinės nuomos (lizingo), garantijų ir kredito linijų atveju gali būti teikiamas investicijoms ir apyvartiniam kapitalui papildyti;

3.2. finansavimas rizikos kapitalo investicijų atveju gali būti teikiamas investicijoms į įmonės kapitalą (įmonės kapitalo padidinimui).

4. Finansavimas investicijoms, nepažeidžiant konkretaus fondo finansavimo sričių apribojimų, gali apimti investicijas į materialųjį turtą, susijusį su žeme, pastatais, įranga, mašinomis ir įrenginiais, ir nematerialųjį turtą, kuris nėra fizinis ar finansinis turtas, pavyzdžiui, patento teisės, licencijos, praktinė patirtis arba kitas intelektinis turtas.

5. Apyvartinis kapitalas yra suprantamas kaip skirtumas tarp įmonės trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų.

6. Finansavimo investicijoms dalį, kuri būtų nustatyta konkrečios finansinės priemonės sąlygose, gali sudaryti ir apyvartinis kapitalas, tačiau ši dalis negali būti reikšminga. T. y. finansavimas laikomas suteiktas investicijoms tuomet, kai finansuojama dalis, skirta investicijoms, sudaro ne mažiau kaip 51 proc. visos finansuojamos sumos. Kitu atveju toks finansavimas yra laikomas suteiktas apyvartiniam kapitalui papildyti.

Pavyzdys Nr. 1

<p>Jei planuojama suteikti 100.000 EUR paskolą, kur 51.000 EUR paskolos lėšų yra planuojama skirti įrangai pirkti, o likusi, 49.000 EUR paskolos dalis, planuojama skirti apyvartiniam kapitalui papildyti, tokia paskola bus laikoma investicine paskola. Kitu atveju, jeigu 50.000 EUR paskolos lėšų bus planuojama skirti įrangai pirkti, o likusi, 50.000 EUR paskolos dalis apyvartiniam kapitalui papildyti, tokia paskola bus laikoma apyvartine paskola.</p>
--

7. Finansavimas apyvartiniam kapitalui papildyti yra tinkamas, kai laikomasi pagrindinių tinkamumo kriterijų:

7.1. įmonės tipo (apima įmones, įskaitant labai mažas, mažas ir vidutines įmones bei verslininkus, kaip jie apibrėžti 1998 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme Nr. VIII-935), ir

7.2. paramos tikslų:

- a) naujų įmonių steigimui;
- b) ankstyvosios stadijos kapitalui (t. y. parengiamosios stadijos kapitalui ir veiklos pradžios kapitalui);
- c) plėtros kapitalui (pvz., įmonės augimas, darbuotojų didėjimas, įmonės įstatinio kapitalo didėjimas ir pan.);
- d) įmonės bendros veiklos stiprinimo kapitalui užtikrinti (pvz., veiklai, kuria siekiama stabilizuoti ir išlaikyti esamą padėtį rinkoje, įmonės pajėgumų stiprinimas ir pan.);
- e) naujų projektų įgyvendinimas (pvz., naujai įrangai / įrengimams pastatyti / įrengti, naujai rinkodaros kampanijai ir pan.);
- f) patekimui į naujas rinkas (pvz., produktų asortimento išplėtimas, teritorinė plėtra ir pan.);
- g) jau įsteigtų įmonių naujai veiklai vykdyti (pvz., naujiems patentams įsigyti ir naujiems produktams į rinką įvesti ir pan.);
- h) žaliavoms ir medžiagoms pirkti, kitoms gamybos sąnaudoms apmokėti, darbo jėgai, atsargoms ir pridėtinėms išlaidoms apmokėti, debitoriniams įsiskolinimams finansuoti.

7.3. konkrečios finansinės priemonės sąlygų.

8. Prieš suteikiant finansavimą, finansinės priemonės valdytojas, remiantis galutinio naudos gavėjo pateiktu verslo planu ir (ar) paraiška suteikti finansavimą, ir (ar) lygiaverčiais dokumentais, įsitikina, ar gali būti teikiamas finansavimas.

9. Suteikęs finansavimą, finansinės priemonės valdytojas turi turėti paskirtį, jei tokia buvo nurodyta sutartyje su galutiniu naudos gavėju, ir (ar) panaudojimą pagrindžiančius dokumentus, kurie yra nurodyti šios Rekomendacijų dalies 12 punkte.

10. Dėl valstybės arba nereikšmingos pagalbos taisyklių ir konkrečiam ES struktūriniam fondui taikytinų taisyklių laikymosi žiūrėti Rekomendacijų dėl FP taisyklių 77.2.3 ir 77.3 papunkčių pateiktus komentarus.

11. Sprendimo dėl investavimo priėmimo dieną investicijos turi būti fiziškai neužbaigtos arba negali būti visiškai įgyvendintos.

12. Dokumentai pagrindžiantys išlaidų tinkamumą:

12.1. paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir garantijų atveju:

12.1.1. dokumentai įrodantys tinkamą paskolos, finansinės nuomos (lizingo) išdavimą (finansų įstaigos sprendimas finansuoti paskolą, skolininko finansinės būklės ar kredito rizikos įvertinimo ataskaitos, paskolos gavėjo pateikta SVV deklaracija, Vienos įmonės deklaracija, akcininkų sąrašai, jei buvo naudota kreditingumo informaciją teikiančių bendrovių išrašai, verslo planas arba lygiaverčiai jiems dokumentai);

12.1.2. dokumentai, susiję su paskolos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorio sutartyje nustatytų išsipareigojimų įvykdymu (turto įkeitimo, kredito gavėjo įstatinio kapitalo padidinimą įrodantys arba lygiaverčiai jiems dokumentai);

12.1.3. pasirašyta paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir visi jos pakeitimai;

12.1.4. dokumentai įrodantys paskolos išmokėjimą ir tinkamą paskolos panaudojimą (PVM sąskaitos faktūros, mokėjimo nurodymai, paskolinės sąskaitos išrašas arba paskolos gavėjo banko sąskaitos išrašas, jei pagal paskolos sutartį visa suma buvo pervesta į paskolos gavėjo banko sąskaitą ir paskolos gavėjas pats atliko mokėjimus iš šios sąskaitos už visą paskolos sutarties laikotarpį; finansinės nuomos (lizingo) bendrovės arba finansinės nuomos (lizingo) gavėjo pavedimas už perkamą įrangą ar įrengimus, pirkimo-pardavimo sutarčių kopijos, priėmimo-perdavimo aktų kopijos, tarpusavio užskaitos aktų kopijos arba lygiaverčiai jiems dokumentai);

12.2. investicijų į įmonės kapitalą atveju:

12.2.1. audituotos metinės rizikos kapitalo fondo ataskaitos;

12.2.2. verslo planas arba lygiavertis jam dokumentas;

12.2.3. apmokėjimo įrodymo dokumentais laikomi banko sąskaitos išrašai ir kiti lygiaverčiai įrodomieji dokumentai.

13. Kredito linijų atveju, dokumentai, įrodantys kredito linijos išmokėjimą ir tinkamą kredito linijos panaudojimą, kaupiami tik iki 100 proc. kredito linijos sumos (kredito linijos sutartyje nurodytos sumos), skaičiuojant visus pirmus išmokėjimus pagal kredito liniją, neįvertinant tarpinių gražinimų pagal kredito liniją.

14. Šio komentaro 12 ir 13 punktuose nurodytų dokumentų originalus arba patvirtintas tiksliai jų kopijas turi saugoti finansinių priemonių valdytojai. Dokumentai gali būti saugomi bendrai priimtinoose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų versijas, kurių versijos yra tik elektroninės, pagal galiojančius teisės aktus.

Pavyzdys Nr. 2. Tinkamos finansuoti išlaidos

Įmonė A teikia paraišką vienam iš finansinės priemonės valdytojų dėl paskolos gamybinių patalpų statybai. Paraiškos pateikimo metu yra atliktos visos formalios procedūros leidžiančios pradėti statybas (gautas statybos leidimas ir kt.), tačiau fiziškai statybos dar nevyksta. Per laikotarpį iki sprendimo priėmimo situacija nesikeičia, t. y. statybos nėra užbaigtos ar visiškai įgyvendintos, todėl paskola investicijai į ilgalaikį turtą laikoma tinkamomis finansuoti išlaidomis.

Pavyzdys Nr. 3. Netinkamos finansuoti išlaidos

Įmonė B teikia paraišką vienam iš finansinės priemonės valdytojų dėl paskolos gamybinių patalpų statybai. Paraiškos pateikimo metu statybos yra fiziškai užbaigtos, tačiau nėra atliktos visos formalios statybų užbaigimo procedūros (gautas statybos užbaigimo aktas, įforminimas Registru centre ir kt.). Per laikotarpį iki sprendimo priėmimo situacija nesikeičia, t. y. statybos yra fiziškai užbaigtos, tačiau nėra atliktos formalios statybų užbaigimo procedūros. Tokiu atveju, paskola investicijai į ilgalaikį turtą laikoma netinkamomis finansuoti išlaidomis.

Pavyzdys Nr. 4. Tinkamos finansuoti išlaidos

Įmonė C teikia paraišką vienam iš finansinės priemonės valdytojų dėl paskolos gamybinių patalpų statybai. Paraiškos pridavimo metu statybų užbaigtumas yra 60%. Jei per laikotarpį iki sprendimo priėmimo situacija nesikeičia tinkamomis finansuoti išlaidomis būtų pripažįstama tik investicija skirta pradėtam projektui pabaigti, t. y. ne daugiau nei 40% viso projekto vertės.

Pavyzdys Nr. 5. Tinkamos finansuoti išlaidos

Įmonė D teikia paraišką vienam iš finansinės priemonės valdytojų dėl paskolos investicijai (įrangos įsigijimui). Paraiškos pateikimo metu įmonė yra pasirašiusi sutartį dėl įrangos pirkimo ir sumokėjusi avansą. Jei per laikotarpį iki sprendimo finansuoti projektą, kuris negali būti ilgesnis nei 3 mėnesiai nuo sutarties dėl įrangos įsigijimo pasirašymo, situacija nesikeičia, tinkamomis finansuoti išlaidomis būtų pripažįstama paskolos lėšomis finansuota investicijos (įrangos įsigijimo) suma, išskyrus įmonės D jau sumokėtą avansą.

„78.2. pagal garantijų sutartis arba rašytines garantijas, nepaisant to, ar šie dokumentai dar galioja, ar jų galiojimas yra pasibaigęs, išipareigtos skirti lėšos pagal garantijas apmokėti galimiems nuostoliams, apskaičiuotiems atlikus išankstinį rizikos vertinimą, taikytą atitinkamai padidintam naujų paskolų arba kitų rizikos padalijimu grindžiamų priemonių, skirtų naujoms investicijoms į galutinius naudos gavėjus, skaičiui, vadovaujantis Deleguotojo reglamento 8 straipsnyje nustatytais reikalavimais. Jei yra neišmokamos planuoto dydžio naujos paskolos ar lėšos pagal kitas rizikos pasidalijimo priemones galutiniams naudos gavėjams, tinkamos finansuoti išlaidos proporcingai sumažinamos;“

Komentaras

1. Naujos investicijos į galutinius naudos gavėjus suprantamos kaip investicijos, kurios nėra fiziškai užbaigtos arba visiškai įgyvendintos sprendimo dėl investavimo priėmimo dieną.

2. Finansinei garantijų priemonei multiplikatorius nustatomas, remiantis atliktu išankstiniu rizikos vertinimu.

Pavyzdys Nr. 1

Finansinei garantijų priemonei, esant nustatytam 3 kartų multiplikatoriui, kuris nustatomas remiantis atliktu išankstiniu rizikos vertinimu, garantuotų išmokėtų paskolų suma turi siekti 3 kartus didesnę sumą nei garantijų finansinei priemonei skirta suma. T. y., jeigu garantijų finansinei priemonei yra skirta 100 mln. EUR suma (100 mln. EUR – pagal garantijų sutartis arba rašytines garantijas, nepaisant to, ar šie dokumentai dar galioja, ar jų galiojimas yra pasibaigęs, išpareigtos skirti lėšos pagal garantijas apmokėti galimiems nuostoliams, apskaičiuotiems atlikus išankstinį rizikos vertinimą, taikytą atitinkamai padidintam naujų paskolų arba kitų rizikos padalijimu grindžiamų priemonių, skirtų naujoms investicijoms į galutinius naudos gavėjus, skaičiui, vadovaujantis Deleguotojo reglamento 8 straipsnyje nustatytais reikalavimais) ir nustatytas 3 kartų multiplikatorius, garantuotų išmokėtų paskolų suma turi siekti 300 mln. EUR sumą. Šios sumos nepasiekus, tinkamų garantijų finansinės priemonės išlaidų suma turi būti proporcingai sumažinama. T. y. jeigu garantuotų išmokėtų paskolų suma, nagrinėjamu atveju, siektų 270 mln. EUR, tinkamų finansinės garantijų priemonės išlaidų suma turėtų būti proporcingai sumažinama (270/3) ir sudarytų 90 mln. EUR sumą. Finansinės priemonės valdytojas turi turėti pagrindžiančius dokumentus visai garantuotų išmokėtų paskolų sumai (mūsų nagrinėjamu atveju 270 mln. EUR sumai).

Visa paskola, kuriai teikiama garantija, turi būti panaudojama pagal nustatytą paskirtį arba tinkamoms išlaidoms patirti (kai yra nustatytas tinkamų išlaidų sąrašas).

3. Išlaidas pagrindžiantys dokumentai yra:

3.1. paskolos išmokėjimą pagrindžiantys dokumentai;

3.2. paskolos panaudojimą pagal nustatytą paskirtį pagrindžiantys dokumentai, t. y. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitas faktūros, pirkimo – pardavimo sutartis, priėmimo – perdavimo aktai ir kiti lygiaverčiai dokumentai.

„78.3. kapitalizuotos palūkanų normų subsidijos arba garantijos mokesčio subsidijos, kurias reikia sumokėti per ne ilgesnį kaip 10 metų laikotarpį po 2023 m. gruodžio 31 d. ir kurios yra naudojamos kartu su finansinėmis priemonėmis, mokamos į tam tikslui atidarytą sąlyginio deponavimo sąskaitą (angl. escrow account), kaip ji apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnyje, ir bus faktiškai išmokėtos po 2023 m. gruodžio 31 d., bet susijusios tik su paskolomis ir kitų rizikos priemonių sumomis, kurios buvo išmokėtos investicijoms į galutinius naudos gavėjus iki 2023 m. gruodžio 31 d. Kapitalizuotos palūkanų normų subsidijos arba garantijos mokesčio subsidijos apskaičiuojamos vadovaujantis Deleguotojo reglamento 11 straipsnyje nustatytais reikalavimais;“

Komentaras

1. Deleguotojo reglamento 11 straipsnyje detalizuoti kapitalizuotos palūkanų normų subsidijos arba garantijos mokesčio subsidijos apskaičiavimo reikalavimai.

2. Mokėjimo išpareigojimams taikoma Vadovaujančiosios institucijos ne vėliau kaip iki 2023 m. birželio 30 d. nurodyta diskonto norma.

Pavyzdys. Garantijos mokestį moka fondų fondo (finansinės priemonės) valdytojas

Tarkime, finansinės priemonės struktūra tokia: galutinis naudos gavėjas gauna lengvatinę banko garantiją už išpareigojimus prieš trečiąsias šalis. Garantijos mokesčio dalį padengia fondų fondo (finansinės priemonės) valdytojas (toliau – Valdytojas). Garantijos mokestis išskaidytas pamėnesiui per visą išpareigojimų padengimo laikotarpį. Garantiją suteikęs bankas pateikia Valdytojui duomenis apie galutinių naudos gavėjų sumokėtus garantijų mokesčius, kurių

(kompensacinę) dalį Valdytojas perveda kiekvienam naudos gavėjui mėnesio pabaigoje. Po 2023 m. gruodžio 31 d. Valdytojas dar turi kompensuoti garantijos mokesį už banko išduotas garantijas, kurių galiojimo laikotarpis yra 2028 m. pab. Valdytojas įvertino, kad per 5 m. laikotarpį po 2023 m. gruodžio 31 d. jis turės kompensuoti (sumokėti) 200 tūkst. EUR (nediskontuotą) garantijos mokesčio sumą, todėl į deponavimo sąskaitą jis atidėjo pilną 200 tūkst. EUR sumą. (Valdytojas už deponavimo sąskaitos likutį gauna 1 proc. metinių palūkanų ir todėl įvertino, kad per 2014–2018 m. laikotarpį iš viso uždirbs 5 tūkst. EUR palūkanų pajamų (su sąlyga, kad garantijos mokesčius kompensuos tolygiai kiekvieną mėnesį), todėl galėjo deponuoti ir mažesnę – 195 tūkst. EUR sumą.

3. Pagrindžiantys dokumentai gali būti šie:

3.1. Planuojamai gauti sumai iš bankų (garantinis mokeskis). Šiuo atveju pagrindžiantis (išvestinis) dokumentas yra sąrašas garantuotų paskolų (su sumomis, laikotarpiais, įmokų suma, kitais duomenimis). Šio sąrašo pirminiai dokumentai garantijų sutartys.

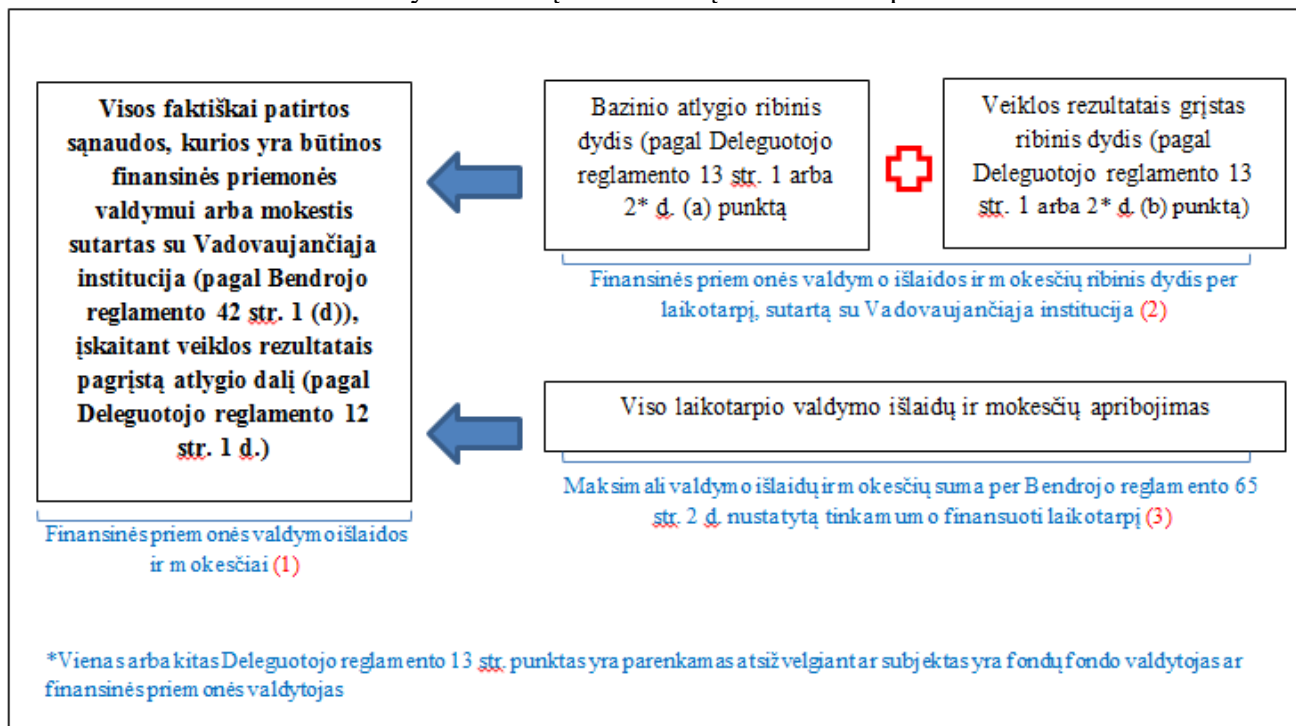
3.2. Planuojamai mokėti sumai bankams (garantinis mokeskis). Šiuo atveju pagrindžiantis (išvestinis) dokumentas yra sąrašas suteiktų garantijų, kurių mokesčio dalį kompensuoja fondų fondo (finansinės priemonės) valdytojas (su sumomis, laikotarpiais, įmokų suma, kitais duomenimis). Šio sąrašo pirminiai dokumentai garantijų sutartys.

„78.4. valdymo mokesčiai ir valdymo išlaidos, jei jie atitinka Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 5 dalyje ir Deleguotojo reglamento 12 ir 13 straipsniuose nustatytus reikalavimus bei Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje „Projektų išlaidų reikalavimai“ nustatytus tuos reikalavimus, kurių nenustato Taisyklės. Bylinėjimosi išlaidos yra tinkamos finansuoti, jei nepažeidžiami kiti šiame Taisyklių papunktyje nustatyti reikalavimai;“

Komentaras

Pagrindinės valdymo mokesčių ir valdymo išlaidų skaičiavimo nuostatos yra įtvirtintos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 5 dalyje ir Deleguotojo reglamento 12 ir 13 straipsniuose. Žemiau pateikiama valdymo išlaidų ir mokesčių skaičiavimo schema.

Paveikslas Nr. 1. Valdymo išlaidų ir mokesčių skaičiavimo procesas

Lentelė. Valdymo išlaidų ir mokesčių skaičiavimo proceso aprašymas

Nr.	Proceso aprašymas	Nuoroda detalesniam žingsnio aprašymui
1.	Apskaičiuojama faktinių finansinės priemonės valdymo išlaidų bei veiklos rezultatais grįsto atlygio suma (arba taikomas bazinis ir veiklos rezultatais grįstas valdymo išlaidų kompensavimas ar mokestis sutartas su Vadovaujančiąja institucija)	Žr. „ <i>Faktiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai</i> ”
2.	Faktinės valdymo išlaidos ir mokesčiai (įskaitant veiklos rezultatais grįstą atlygį) negali viršyti su Vadovaujančiąja institucija sutartam atskaitomybės laikotarpiui (pvz. kas ketvirtį, kas mėnesį) apskaičiuojamų ribinių dydžių.	Žr. „ <i>Ribiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai</i> ” (4 ir 5 dalys)
3.	Valdymo išlaidų ir mokesčių bendra suma (įskaitant veiklos rezultatais grįstą atlygį), per Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65 straipsnio 2 dalyje nustatytą tinkamumo finansuoti laikotarpį, negali viršyti Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalyje nurodytų ribinių dydžių.	Žr. „ <i>Ribiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai</i> ” (6 dalis)

Kitaip tariant, valdymo išlaidų ir mokesčių dydis, mokamas fondų fondo valdytojui arba finansinės priemonės valdytojui, yra mažesnis dydis iš:

- a) **faktinio valdymo išlaidų arba mokesčių dydžio bei veiklos rezultatais grįsto atlygio sumos,**
- b) **ribinio valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio, skaičiuojamo visam tinkamumo finansuoti laikotarpiui.**

Toliau pateikiama detalesnė informacija apie kiekvieno iš šių dydžių skaičiavimo principus.

Faktiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai

1. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 5 dalis

Fondų fondą įgyvendinantis subjektas arba finansines priemones įgyvendinantys subjektai, kaip numatyta 38 straipsnio 4 dalies a ir b punktuose, gali reikalauti atlyginti šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte ir 2 dalyje nurodytas valdymo išlaidas ir rinkti nurodytus mokesčius, neviršydami šio straipsnio 6 dalyje nurodytame deleguotajame akte nustatytų ribinių dydžių. Valdymo išlaidas sudaro tiesioginės arba netiesioginės išlaidos, kurios atlyginamos įrodžius išlaidas, o valdymo mokesčiais laikoma sulygta kaina už suteiktas paslaugas, atitinkamais atvejais nustatyta konkurencingos rinkos proceso metu. Valdymo išlaidos ir mokesčiai pagrįsti veiklos rezultatais grindžiama apskaičiavimo metodika.

Į valdymo išlaidos ir mokesčius galima įtraukti administravimo mokesčius. Tais atvejais, kai administravimo mokesčiai arba jų dalis renkami iš galutinių naudos gavėjų, jie nedeklaruojami kaip tinkamos finansuoti išlaidos.

Valdymo išlaidos ir mokesčiai, įskaitant valdymo išlaidas ir mokesčius už parengiamąjį darbą, susijusį su finansine priemone, prieš pasirašant atitinkamą finansavimo susitarimą, laikomi tinkamais finansuoti nuo atitinkamo finansavimo susitarimo pasirašymo dienos.

Komentaras

1. Valdymo išlaidos ir mokesčiai gali būti skaičiuojami kaip:

1.1. Faktinės fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo patirtos išlaidos per laikotarpį (žr. pavyzdį Nr. 1).

1.2. Tais atvejais, kai fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas įgyvendina priemones, finansuojamas iš kelių skirtingų šaltinių, siekiant apskaičiuoti faktines per laikotarpį patirtas valdymo išlaidas ir mokesčius, visos patirtos sąnaudos turi būti paskirstomos tarp skirtingų finansinių priemonių, susietų su konkrečiais finansavimo šaltiniais (žr. pavyzdį Nr. 2). Jei ta

pati finansinė priemonė yra finansuojama keliais skirtingais šaltiniais, sąnaudos turi būti skaičiuojamos atskirai, t. y. pagal kiekvieną finansavimo šaltinį.

1.3. Valdymo mokestis sutartas su Vadovaujančiąja institucija.

1.4. Komentaro punktuose 1.1 ir 1.3 nurodytų variantų kombinacija;

2. Tiek valdymo išlaidos (1.1 komentaro papunktis) tiek ir valdymo mokestis (1.3 komentaro papunktis) turi būti grindžiami veiklos rezultatais paremta apskaičiavimo metodika. Veiklos rezultatų kriterijai nurodyti Deleguotojo reglamento 12 straipsnio 1 dalyje.

Pavyzdys Nr. 1. Fondų fondo valdytojo faktinių valdymo išlaidų apskaičiavimas pagal veiklos rezultatais grindžiamus kriterijus

Fondų fondo valdytojas 2015.01.01 pasirašė finansavimo sutartį su Vadovaujančiąja institucija, pagal kurią fondų fondo valdytojas teiks paskolas ir garantijas. Sutartyje, buvo numatyta, kad fondų fondo valdytojo valdymo išlaidos ir mokesčiai bus skaičiuojami kaip faktinių valdymo išlaidų, priskirtų konkrečios finansinės priemonės valdymui ir valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio, apskaičiuoto veiklos rezultatais grįstais kriterijais, suma. Sutartyje numatyti veiklos rezultatų kriterijai ir jiems taikomi rodikliai:

a) Pagal ES struktūrinių fondų programą **suteiktų įnašų paskirstymas:**

Pagal sutartį numatyta, kad rodiklis kiekvienai priemonei bus skaičiuojamas naudojant šiuos įverčius: 2 proc. nuo programos įnašų sumokėtų finansų tarpininkams paskolų forma bei 2 proc. nuo suteiktų portfelinių garantijų);

b) **lėšos, grįžusios iš investicijų, arba grįžusios lėšos**, kurias buvo išpareigota skirti pagal **garantijų sutartis:**

Pagal sutartį numatyta, kad 5 proc. nuo į kiekvieną finansinę priemonę kiekvienais metais grįžusių lėšų.

c) **investicijas papildančių priemonių**, vykdytų prieš sprendimą dėl investavimo ir po jo, kad investicijų poveikis būtų kuo didesnis, **kokybė:**

Pagal sutartį numatyta, kad kokybės kriterijus bus pasiektas, jei kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, finansinių tarpininkų, teigiamai vertinančių fondų fondo valdytojo veiklą procentas bus nemažesnis nei 80 (pagal kiekvieną finansinę priemonę). Jei **rodiklis bus pasiektas**, fondų fondo valdytojas turės teisę į papildomus **5 proc.** valdymo mokesčio, nuo pagal punktus (a) ir (b) apskaičiuoto veiklos rezultatais pagrįsto mokesčio. **Nepasiekus rodiklio, proporcingai mažinamas**, pagal (a) ir (b) punktus apskaičiuotas veiklos rezultatais pagrįstas dydis.

Pvz.: pagal punktus (a) ir (b) apskaičiuotas veiklos rezultatais pagrįstas mokestis ataskaitinio laikotarpio pabaigai – 60.000 EUR už paskolų priemonę ir 40.000 EUR už garantijų priemonę, o finansinių tarpininkų pasitenkinimas fondų fondo valdytojo veikla abiejų priemonių atveju yra 60%. Valdymo mokesčio dalis, apskaičiuota veiklos rezultatais grindžiamais kriterijais pagal (a) ir (b) dalis, proporcingai sumažinama nepasiektam rezultatui:

Paskolų priemonės valdymo mokestis: $60.000 \text{ EUR} * ((80\% - 60\%) / 80\%) = 15.000 \text{ EUR}$

Garantijų priemonės valdymo mokestis: $40.000 \text{ EUR} * ((80\% - 60\%) / 80\%) = 10.000 \text{ EUR}$.

d) finansinės priemonės indėlis siekiant **programos tikslų ir produktų:**

Pagal sutartį numatyta, kad abiems finansinės priemonėms yra taikomi šie rodikliai ir minimalios reikšmės:

Rodiklis A – per metus turi būti sukurta min. 200 naujų darbo vietų, naujai įsteigtose įmonės.

Rodiklis B – per metus finansinę paramą, paskolų forma gavusių įmonių skaičius – min. 100.

Pasiekus rodiklius (pagal kiekvieną priemonę atskirai), fondų fondo valdytojas turės teisę į papildomus **3 proc.** valdymo mokesčio, nuo pagal punktus (a) ir (b) apskaičiuotos veiklos rezultatais pagrįsto mokesčio. **Nepasiekus rodiklio, proporcingai nepasiektam rezultatui mažinamas**, pagal (a) ir (b) punktus apskaičiuotas veiklos rezultatais pagrįstas dydis (analogiškai, kaip numatyta (c) punkte)

Pvz. fondų fondo valdytojas ataskaitinio laikotarpio pabaigai pasiekė abu rodiklius

kiekvienai iš priemonių, todėl turi teisę į papildomą valdymo mokestį, kaip tai numatyta sutartyje.
*Paskolų priemonės valdymo mokestis, pagal stebėsenos rodiklius: 60.000 EUR*3%= 1.800 EUR*
*Garantijų priemonės valdymo mokestis, pagal stebėsenos rodiklius: 40.000 EUR*3% = 1.200 EUR*
Fondų fondo valdytojo faktinės valdymo išlaidos (neįskaičiavus veiklos rezultatais grįsto atlygio) pagal kiekvieną priemonę yra:
Paskolų finansinei priemonei priskirta 200.000 EUR
Garantijų finansinei priemonei priskirta 100.000 EUR

Visos fondų fondo valdytojo valdymo išlaidos ir mokesčiai per ataskaitinį laikotarpį pagal kiekvieną priemonę:
Paskolos: 200.000 EUR + 60.000 EUR – 15.000 EUR + 1.800 EUR = 246.800 EUR
Garantijos: 100.000 EUR + 40.000 EUR – 10.000 EUR + 1.200 EUR = 131.200 EUR

Visos fondų fondo valdytojo valdymo išlaidos ir mokesčiai (įskaitant veiklos rezultatais grįstą atlygį) per ataskaitinį laikotarpį - 378.000 EUR.

Pavyzdys Nr. 2. Faktinių išlaidų paskirstymas skirtingais šaltiniais finansuojamoms priemonėms

Fondų fondo valdytojas teikia paskolas dviem priemonėms, iš kurių viena yra finansuojama iš ES struktūrinių fondų, kita – Valstybės biudžeto. Tokiu atveju visos tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos turi būti paskirstytos tarp dviejų priemonių. Tinkamomis finansuoti išlaidomis iš ES struktūrinių fondų yra pripažįstamos tos išlaidos, kurios priskirtos iš ES struktūrinių fondų finansuojamai veiklai ir atitinkančios kitus išlaidų tinkamumo kriterijus nurodytus FP taisyklių XII skyriuje.

Pavyzdys Nr. 3. Atrenkant fondų fondo arba finansinės priemonės valdytoją tinkamai prognozuotos ir su Vadovaujančiąja institucija suderintos išlaidos

Siekiant išvengti didelės administracinės naštos fondų fondo arba finansinės priemonės valdytojui ir Vadovaujančiajai institucijai, valdymo mokesčio dydis gali būti prognozuojamas ir aptariamas prieš pasirašant sutartį, tokio mokesčio konkretų dydį numatant sutartyje. Sutartyje su Vadovaujančiąja institucija gali būti sutartas bazinis ir veiklos rezultatais grįstas valdymo išlaidų kompensavimas.

2. Deleguotojo reglamento 12 straipsnio (Valdymo išlaidų ir mokesčių nustatymo remiantis veiklos rezultatais kriterijai) 1 dalis

Vadovaujančioji institucija apskaičiuoja valdymo išlaidas ir mokesčius, kuriuos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punktą galima deklaruoti kaip tinkamas finansuoti išlaidas, remdamasi, kaip nurodyta to reglamento 42 straipsnio 5 dalyje, veiklos rezultatais grindžiamais kriterijais:

- a) pagal ESI fondų programą suteiktų įnašų paskirstymas;*
- b) lėšos, grįžusios iš investicijų, arba grįžusios lėšos, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis;*
- c) investicijas papildančių priemonių, vykdytų prieš sprendimą dėl investavimo ir po jo, kad investicijų poveikis būtų kuo didesnis, kokybė ir*
- d) finansinės priemonės indėlis siekiant programos tikslų ir produktų.*

Komentaras

3. Fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriamas finansavimo sutartyje nurodytas procentas nuo programos įnašų

sumokėtų (kriterijus (a)) finansinių priemonių valdytojams (fondų fondo valdytojo atveju) arba galutiniams naudos gavėjams (finansinės priemonės valdytojo atveju). Dydis, nuo kurio skaičiuojamos valdymo išlaidos ir mokesčiai pagal šį kriterijų yra skaičiuojamas *pro rata temporis* nuo fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo atlikto faktinio mokėjimo dienos iki išmokėjimo fondų fondo valdytojui arba finansinės priemonės valdytojui dienos, tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė) (*žr. pavyzdį Nr. 4*).

4. Fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriamas finansavimo sutartyje nurodytas procentas nuo lėšų, grąžintų iš investicijų arba grąžintų lėšų, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis (kriterijus (b)). Grįžusioms lėšoms taikomas vienkartinis mokestis (*žr. pavyzdį Nr. 5*).

5. Fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriamos papildomos lėšos, skaičiuojamos pagal investicijų kokybę gerinančių priemonių rodiklius, nustatytus finansavimo sutartyje (kriterijus (c)). Pasiekus atitinkamam laikotarpiui nustatytus rodiklius, fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas turi teisę į papildomą valdymo išlaidų ir mokesčių dydį (*žr. pavyzdžius Nr. 6, Nr.7*).

6. Fondų fondo valdytojo arba finansinės priemonės valdytojo valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriamos papildomos lėšos, atsižvelgiant į finansinės priemonės indėlį siekiant programos tikslų (kriterijus (d)). Skaičiuojant papildomas valdymo išlaidas ir mokesčius pagal šį kriterijų yra atsižvelgiama į finansavimo sutartyje nurodytus rodiklius bei siektinus rezultatus. Pasiekus atitinkamam laikotarpiui nustatytus rodiklius, fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas turi teisę į papildomą valdymo išlaidų ir mokesčių dydį (*žr. pavyzdžius Nr. 8, Nr.9*).

Pavyzdys Nr. 4. Valdymo išlaidų pagal veiklos kriterijų „Pagal ESI fondų programą suteiktų įnašų paskirstymas“ skaičiavimas

2015.01.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojo finansavimo sutartyje nurodyta, kad valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriama 0,5% nuo visų galutiniams naudos gavėjams sumokėtų paskolų.

2015.07.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojas sumoka 10 mln. EUR (iš ES struktūrinių fondų) paskolų galutiniams naudos gavėjams.

2015.12.31 Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, apskaičiuoja, kad pagal veiklos rezultatų kriterijų „*pagal ESI fondų programą suteiktų įnašų paskirstymas*“ turi teisę į 0,025 mln. EUR (184 dienu/365 dienu*10 mln. EUR*0,5%) valdymo išlaidų ir mokesčių.

2016.03.01 Finansinės priemonės valdytojas sumoka dar 10 mln. EUR (iš ES struktūrinių fondų) paskolų galutiniams naudos gavėjams.

2016.12.31 Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, apskaičiuoja, kad pagal veiklos rezultatų kriterijų „*pagal ESI fondų programą suteiktų įnašų paskirstymas*“ turi teisę į 0,092 mln. EUR (60/365*10 mln. EUR*0,5% + 306/365*20 mln. EUR*0,5%) valdymo išlaidų ir mokesčių.

*Pastaba: fondų fondo valdytojo atveju, rodiklis nuo kurio skaičiuojamos valdymo išlaidos pagal veiklos rezultatų kriterijų (a), yra **finansinių priemonių valdytojams suteikti įnašai**, o ne galutiniams naudos gavėjams sumokėtos lėšos, kaip tai yra finansinės priemonės valdytojo atveju (pateiktame pavyzdyje aukščiau). Kiti pagal šį kriterijų skaičiuojamų valdymo išlaidų skaičiavimo principai yra analogiški aukščiau pateiktam pavyzdžiui.*

Pavyzdys Nr. 5. Valdymo išlaidų pagal veiklos kriterijų „*lėšų, grąžintų iš investicijų arba grąžintų lėšų, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis*“ skaičiavimas

2015.01.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojo finansavimo sutartyje nurodyta, kad valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriama 2% nuo lėšų, grąžintų iš paskolų dalies tenkančios programos įnašui.

2015.07.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojas sumoka 20 mln. EUR (ES struktūrinių fondų dalis 50%) paskolų galutiniams naudos gavėjams.

2015.12.31 Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, apskaičiuoja, kad pagal veiklos rezultatų kriterijų „*Lėšų, grąžintų iš investicijų arba grąžintų lėšų, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis*“ turi teisę į 0,00 mln. EUR (nebuvo lėšų grąžinimų).

2016.03.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojui grįžta 10 mln. EUR (ES struktūrinių fondų dalis – 5 mln. EUR).

2016.12.31 Paskolų finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, apskaičiuoja, kad pagal veiklos rezultatų kriterijų „*Lėšų, grąžintų iš investicijų arba grąžintų lėšų, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis*“ turi teisę į 0,01 mln. EUR (5 mln. EUR*2%) valdymo išlaidų ir mokesčių.

2017.06.01. Paskolų finansinės priemonės valdytojui grįžta 5 mln. EUR (ES struktūrinių fondų dalis – 2,5 mln. EUR).

2017.12.31 Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, apskaičiuoja, kad pagal veiklos kriterijų „*Lėšų, grąžintų iš investicijų arba grąžintų lėšų, kurias buvo įsipareigota skirti pagal garantijų sutartis*“ turi teisę į 0,05 mln. EUR (2,5 mln. EUR*2%) valdymo išlaidų ir mokesčių.

Pastaba: fondų fondo valdytojo atveju, rodiklis nuo kurio skaičiuojamos valdymo išlaidos pagal veiklos rezultatų kriterijų (b) yra finansinių priemonių valdytojų grąžintos lėšos, o ne galutinių naudos gavėjų finansų tarpininkams grąžintos lėšos, kaip tai yra finansinės priemonės valdytojo atveju (pateiktame pavyzdyje aukščiau). Kiti pagal šį kriterijų skaičiuojamų valdymo išlaidų skaičiavimo principai yra analogiški aukščiau pateiktam pavyzdžiui.

Pavyzdys Nr. 6. Valdymo išlaidų pagal veiklos kriterijų „*investicijas papildančių priemonių, vykdytų prieš sprendimą dėl investavimo ir po jo, kad investicijų poveikis būtų kuo didesnis, kokybė*“ skaičiavimas

2015.01.01 Finansinės priemonės valdytojo finansavimo sutartyje nurodyta, kad valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriama 5 % nuo faktinių finansinės priemonės valdytojo išlaidų, susijusių su konkrečios (-ių) priemonių valdymu, jeigu bus tenkinamas investicijų kokybės kriterijus. Sutartyje numatyta, kad investicijų kokybę papildančios priemonės bus vertinamos atliekant galutinių naudos gavėjų apklausas t. y. ne mažiau nei 90% galutinių naudos gavėjų, iš kurių buvo gauti atsakymai, turi teigiamai vertinti finansinės priemonės valdytojo darbo, susijusio su finansinės priemonės valdymu, kokybę.

2015.12.31 Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje atlieka galutinių naudos gavėjų apklausą, kurios rezultatai teigia, kad 95% galutinių naudos gavėjų teigiamai vertina finansinės priemonės valdytojo darbą. Finansinės priemonės valdytojo faktinės išlaidos, susijusios su finansinės priemonės valdymu per metus – 1 mln. EUR. Skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, finansinės priemonės valdytojas apskaičiuoja, kad pagal veiklos kriterijų „*investicijas papildančių priemonių, vykdytų prieš sprendimą dėl investavimo ir po jo, kad investicijų poveikis būtų kuo didesnis, kokybė*“ turi teisę į 0,05 mln. EUR (1 mln. EUR*5%) valdymo išlaidų ir mokesčių.

Pastaba: šiame pavyzdyje, fondų fondo valdytojo atveju, rodiklis nuo kurio skaičiuojamos valdymo išlaidos pagal veiklos rezultatų kriterijų (c) būtų arba finansinių priemonių valdytojų, arba galutinių naudos gavėjų apklausų rezultatai, kaip tai yra finansinės priemonės valdytojo atveju (pateiktame pavyzdyje aukščiau). Kiti pagal šį kriterijų skaičiuojamų valdymo išlaidų skaičiavimo principai yra analogiški aukščiau pateiktam pavyzdžiui.

Pavyzdys Nr. 7. Galimi investicijas papildančių priemonių kokybės įvertinimo kriterijai (punktas c)

Tuo atveju, jei valdymo mokesčio mokėjimas yra numatytas daugiau negu kartą per metus, o vertinamas rodiklis matuojamas, kartą metuose – vertinamo rodiklio rezultatas galioja visiems mokėjimams vykdomiems iki sekančio rodiklio matavimo.

Pavyzdys Nr. 8. Valdymo išlaidų pagal veiklos kriterijų „finansinės priemonės indėlis siekiant programos tikslų ir produktų“ skaičiavimas

2015.01.01 Paskolų finansinės priemonės valdytojo finansavimo sutartyje nurodyta, kad valdymo išlaidoms ir mokesčiams gali būti skiriama 3% nuo faktinių finansinės priemonės valdytojo išlaidų, susijusių su konkrečios (-ių) finansinių priemonių valdymu, jeigu bus pasiekti stebėsenos rodikliai per numatytą laikotarpį. Sutartyje numatyta, kad stebėsenos rodikliai yra 2:

a) Sukurtų naujų darbo vietų skaičius naujai įsteigtose įmonėse (versluose) (toliau – rodiklis A)

b) Kitos formos nei subsidija finansinę paramą gaunančių įmonių skaičius (toliau – rodiklis B)

Abiem stebėsenos rodikliams sutarta suteikti vienodą lyginamąjį svorį t. y po 50%. Siektini rezultatai per laikotarpį (sutarta, kad rodikliai bus skaičiuojami kasmet):

Rodiklis A – per metus turi būti sukurta min. 200 naujų darbo vietų, naujai įsteigtose įmonėse.

Rodiklis B – per metus finansinę paramą, paskolų forma gavusių įmonių skaičius – min. 100.

2015.12.31. Finansinės priemonės valdytojas finansinių metų pabaigoje atlieka stebėsenos rodiklių analizę. Per metus pasiekti tokie rezultatai:

a) Įgyvendinant finansinę priemonę, sukurtų naujų darbo vietų skaičius naujai įsteigtose įmonėse per metus – 180.

b) Finansinę paramą, paskolų forma gavusių įmonių skaičius per metus – 150.

Finansinės priemonės valdytojo faktinės išlaidos, susijusios su finansinės priemonės valdymu per metus – 1 mln. EUR. Skaičiuodamas valdymo išlaidas ir mokesčius, finansinės priemonės valdytojas apskaičiuoja, kad pagal veiklos kriterijų „finansinės priemonės indėlis siekiant programos tikslų ir produktų“ turi teisę į 0,015 mln. EUR (1 mln. EUR*3%*50% (tik vienas iš stebėsenos rodiklių buvo pasiektas)) valdymo išlaidų ir mokesčių.

Pastaba: šiame pavyzdyje pateikti veiklos rezultatų kriterijaus (d) skaičiavimo principai yra analogiškai taikomi tiek finansinės priemonės valdytojo atveju, tiek fondų fondo valdytojo atveju.

Pavyzdys Nr. 9. Galimi rodikliai įvertinti finansinės priemonės indėlį siekiant programos tikslų ir produktų

1. Sėkmingai veikiančių naujų įmonių, pasinaudojusių finansine priemone verslo pradžiai, dalis 12 mėn. po paskolos suteikimo.

2. Sukurtų naujų darbo vietų skaičius naujai įsteigtose įmonėse (versluose).

3. Kitos formos nei subsidija finansinę paramą gaunančių įmonių skaičius.

4. Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą įmonėms (ne subsidijos) per laikotarpį.

5. Naujų įmonių, gavusių investicijas, skaičius per laikotarpį.

6. Ir kt.

Ribiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai

4. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio (Valdymo išlaidų ir mokesčių ribiniai dydžiai) 1 dalis

1. Fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie gali būti deklaruoti kaip tinkamos finansuoti išlaidos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punktą, neviršija sumos, kuri yra:

a) 3 proc. fondų fondui sumokėtų programos įnašų pirmuosius 12 mėnesių po finansavimo sutarties pasirašymo, 1 proc. – kitus 12 mėnesių ir po to 0,5 proc. per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo faktinio mokėjimo fondų fondui dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė); ir

b) 0,5 % fondų fondo finansų tarpininkams sumokėtų programos įnašų per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo fondų fondo atlikto faktinio mokėjimo dienos iki išmokėjimo fondų fondui dienos, tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).

Komentaras

7. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1 dalis pateikia maksimalių metinių valdymo išlaidų ir mokesčių dydžių skaičiavimo metodiką **fondų fondo valdytojams**. Ribinis dydis skaičiuojamas kaip bazinio atlygio (a dalis) ir veiklos rezultatais grįsto atlygio (b dalis) suma. Skaičiuojant fondų fondo valdytojo ribinius valdymo išlaidų ir mokesčių dydžius, atkreiptinas dėmesys į:

7.1. nurodytos valdymo mokesčių ir išlaidų ribos yra taikomos visam periodui, o ne kiekvieniems metams atskirai, t. y. jeigu faktinės išlaidos per metus yra didesnės nei Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nustatyti ribiniai dydžiai, dalis faktinių išlaidų gali būti perkelta (finansuota) ateinančiais laikotarpiais arba iš praėjusių laikotarpių (jei nebuvo pasiekta maksimali riba), tačiau neviršijant visam periodui apskaičiuotų ribinių dydžių (žr. pavyzdį Nr. 10);

7.2. finansinės priemonės, kai teikiamos garantijos, atveju ribinis veiklos rezultatais grindžiamas dydis (b dalis) skaičiuojamas nuo prisiimtų garantinių įsipareigojimų, o ne nuo finansinių priemonių valdytojams sumokėtų programos įnašų per metus;

7.3. tais atvejais, kai tas pats subjektas veikia kaip fondų fondo valdytojas ir finansinės priemonės, finansuojamos iš to paties fondų fondo, valdytojas, skirtingų veiklų apskaita turi būti vedama atskirai. Valdymo išlaidos ir mokesčiai tokiais atvejais skaičiuojami atskirai finansinei priemonei (kur subjektas veikia kaip finansinės priemonės valdytojas) ir likusiam fondų fondui. Skaičiavimo metodas kiekvienai priemonei pasirenkamas, priklausomai nuo jos įgyvendinimo pobūdžio (kaip fondų fondas ar kaip finansinės priemonės valdytojas). Daugiau žr. pavyzdį Nr. 11. ir Gairių šalims narėms dėl Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punkto – tinkamos valdymo išlaidos ir mokesčiai (toliau – Gairės dėl tinkamų valdymo išlaidų ir mokesčių) 2.4.2 papunktyje.

7.4. Skaičiuojant valdymo išlaidų ir mokesčio ribinį dydį gali būti naudojamas tiek supaprastintas dienų ir mėnesių proporcijos skaičiavimo metodas, t. y. visi mėnesiai yra lygūs ir turi 30 dienų, o metuose yra 360 dienų (detaliau žr. pavyzdyje Nr. 4), tiek ir kalendorinis proporcijos skaičiavimo metodas, t. y. skaičiuojamos faktinės kalendorinės dienos metuose.

Pavyzdys Nr. 10. Ribinių dydžių ir faktiškai pripažįstamų tinkamomis finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių skaičiavimo pavyzdys fondų fondo valdytojo atveju

1. 2015 m. sausio 1 d. Vadovaujančioji institucija ir atitinkama ministerija pasirašo finansavimo sutartį su vienu iš fondų fondų, kurios vertė – 100 mln. EUR valdytoju.

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba laikotarpiui nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0 EUR** (fondų fondas nei gavo jokių įnašų per mėnesį nei sumokėjo finansinių priemonių valdytojams).

Faktinės fondų fondo išlaidos, apskaičiuotos remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0,06 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. fondų fondo valdymo išlaidomis pripažįstama – 0 EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribinį dydį).

Sukaupta fondų fondo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais –

0,06 mln. EUR.

2. 2015 m. vasario 1 d. atitinkama ministerija sumoka fondų fondui 25 mln. EUR (25% visos sutarties vertės).

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d.: $25 \text{ mln. EUR} * 3\% * 120 \text{ dienų} / 360 \text{ dienų} = \mathbf{0,25 \text{ mln. EUR}}$.

Faktinės fondų fondo išlaidos, apskaičiuotos remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. – **0,28 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. fondų fondo valdymo išlaidomis pripažįstama – 0,25 mln. EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribą).

Sukaupta fondų fondo valdymo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,06 mln. EUR (iš praėjusio laikotarpio sukaupta nefinansuota suma) + 0,28 mln. EUR (faktinės išlaidos per laikotarpį) – 0,25 mln. EUR (laikotarpio valdymo išlaidų riba) = **0,09 mln. EUR.**

3. 2015 m. birželio 1 d. fondų fondas pasirašo sutartį su dviem finansinių priemonių valdytojais: su vienu finansinės priemonės valdytoju pasirašoma sutartis (15 mln. EUR) dėl finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos įgyvendinimo, su kitu (10 mln. EUR) - dėl finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas įgyvendinimo.

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.: $25 \text{ mln. EUR} * 3\% * 30 / 360 = \mathbf{0,06 \text{ mln. EUR}}$.

Faktinės fondų fondo valdymo išlaidos apskaičiuotos remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. – **0,04 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį - nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. fondų fondo valdymo išlaidomis pripažįstama: 0,04 mln. EUR + 0,02 mln. EUR (dalis sukauptos, nefinansuotos sumos) = **0,06 mln. EUR.**

Sukaupta fondų fondo valdymo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,09 mln. EUR (iš praėjusio laikotarpio sukaupta nefinansuota suma) – 0,02 mln. EUR (šiam laikotarpije finansuota praėjusio laikotarpio nefinansuotų sąnaudų dalis) = **0,07 mln. EUR.**

4. 2015 m. liepos 1 d. fondų fondas sumoka 15 mln. EUR paskolų finansinės priemonės valdytojui ir 10 mln. EUR nuosavo kapitalo finansinės priemonės valdytojui.

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: $25 \text{ mln. EUR} * 3\% * 180 / 360 = \mathbf{0,375 \text{ mln. EUR}}$ (bazinis atlygis) ir $25 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 180 / 360 = \mathbf{0,062 \text{ mln. EUR}}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba – **0,437 mln. EUR.**

Faktinės fondų fondo išlaidos, apskaičiuotos remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. **0,35 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. fondų fondo valdymo išlaidomis pripažįstama: 0,35 mln. EUR + 0,07 mln. EUR (visa sukaupta, nefinansuota suma iš praėjusio laikotarpio) = **0,42 mln. EUR.**

Sukaupta fondų fondo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,07 mln. EUR (iš praėjusio laikotarpio sukaupta nefinansuota suma) - 0,07 mln. EUR (prie laikotarpį finansuota dalis iš praėjusio laikotarpio sukauptos nefinansuotos sumos) = **0,00 mln. EUR.**

Nepanaudotas tinkamų išlaidų likutis: 0,437 mln. EUR – 0,42 mln. EUR = **0,017 mln. EUR.**

5. 2015 m. gruodžio 31 d. 10 mln. EUR paskolų ir 5 mln. EUR nuosavo kapitalo lėšų yra išmokama galutiniams naudos gavėjams:

Fondų fondo tinkamos finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: $25 \text{ mln. EUR} * 1\% * 30/360 = 0,02 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $25 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 30/360 = 0,01 \text{ mln. EUR}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba – 0,03 mln. EUR (šio laikotarpio bendra riba) + 0,017 mln. EUR (nepanaudotas tinkamų išlaidų likutis iš ankstesnių laikotarpių) = **0,047 mln. EUR**.

Faktinės fondų fondo išlaidos, apskaičiuotos remiantis veiklos rezultatais grįštais kriterijais per laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: **0,05 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d. fondų fondo išlaidomis pripažįstama: 0,047 mln. EUR.

Sukaupta fondų fondo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,00 mln. EUR (iš praėjusio laikotarpio sukaupta nefinansuota suma) + 0,05 mln. EUR (šio laikotarpio faktinės išlaidos) – 0,047 mln. EUR (laikotarpio finansuojamų valdymo išlaidų ir mokesčių riba) = **0,003 mln. EUR**.

Analogiškai valdymo išlaidų ir mokesčių skaičiavimai tęsimi per visą tinkamumo finansuoti laikotarpį t. y. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Komentaras

8. Papildomas ribojimas valdymo išlaidoms ir mokesčiams yra nurodytas Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalyje, kuris detalizuotas šio straipsnio 6 dalyje – „6. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalis“.

5. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 2 dalis

Finansines priemones įgyvendinančių subjektų, teikiančių nuosavą kapitalą, paskolas, garantijas ir mikrokreditus, įskaitant atvejus, kai jie derinami su subsidijomis, palūkanų normos subsidijomis arba garantijos mokesčio subsidijomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie gali būti deklaruoti kaip tinkamos finansuoti išlaidos pagal to reglamento 42 straipsnio 1 dalies d punktą, neviršija sumos, kuri yra:

a) bazinis atlygis, kuris apskaičiuojamas taip:

i) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju: 2,5 proc. finansinei priemonei pagal atitinkamą finansavimo sutartį įsipareigotų skirti programos įnašų per metus pirmuosius dvidešimt keturis mėnesius po finansavimo sutarties pasirašymo, po to 1 proc. per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo susijusios finansavimo sutarties pasirašymo dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, įnašų išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai ar fondų fondui dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

ii) visų kitų rūšių finansinės priemonės atveju: 0,5 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo faktinio mokėjimo finansinei priemonei dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai arba fondų fondui dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė); ir

b) veiklos rezultatais grindžiamas atlygis, kuris apskaičiuojamas taip:

i) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju: 2,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniam naudos gavėjams nuosavo kapitalo forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo

procedūros pabaigos (nurašymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

ii) finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos, atveju: 1 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniams naudos gavėjams paskolų forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (įsipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

iii) finansinės priemonės, kuria teikiamos garantijos, atveju: 1,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies b punktą skirtų galiojančioms garantijų sutartims, taip pat pakartotinai panaudotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams, per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo įsipareigojimų dienos iki garantijų sutarties galiojimo pabaigos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (įsipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

iv) finansinės priemonės, kuria teikiami mikrokreditai, atveju: 1,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniams naudos gavėjams mikrokreditų forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant pro rata temporis nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (įsipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);

v) finansinės priemonės, kuria teikiamos subsidijos, palūkanų normos subsidijos ar garantijos mokesčio subsidijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, atveju: 0,5 proc. subsidijų, pagal to reglamento 42 straipsnio 1 dalies a punktą išmokėtų galutiniams naudos gavėjams. Šios dalies nuostatos taikomos finansinę priemonę įgyvendinančiam ir garantijas teikiančiam subjektui, nepriklausomai nuo to, ar tas pats subjektas įgyvendina fondų fondo paramą, su sąlyga, kad laikomasi 4 dalies nuostatų.

Komentaras

9. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 2 dalis pateikia maksimalių metinių valdymo išlaidų ir mokesčių dydžių skaičiavimo metodiką **finansinės priemonės valdytojams (pvz. bankams)**. Ribinis dydis skaičiuojamas kaip bazinio atlygio (a dalis) ir veiklos rezultatais grįsto atlygio (b dalis) suma. Daugiau informacijos apie ribinio valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio apskaičiavimo principus žr. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1 dalies komentare (finansinės priemonės valdytojo ribinio valdymo išlaidų ir mokesčio dydžio skaičiavimo principai analogiški fondų fondo valdytojo ribinio valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio skaičiavimo principams).

Pavyzdys Nr. 11. Ribinių valdymo išlaidų ir mokesčių dydžių skaičiavimo pavyzdys, subjektui veikiančiam kaip fondų fondo valdytojas ir kaip finansinės priemonės valdytojas

1. 2015 m. sausio 1 d. Finansų ministerija pasirašo finansavimo sutartį su vienu iš subjektų, kuris veiks kaip fondų fondo valdytojas ir garantijų finansinės priemonės, finansuojamos to paties fondų fondo, valdytojas. Sutarties vertė – 200 mln. EUR. Sutartyje numatyta, kad garantijų finansinei priemonei bus skiriama 40% visos sutarties vertės (80 mln. EUR)

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba laikotarpiui nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0 EUR** (Fondų fondas nei gavo jokių įnašų per mėnesį nei sumokėjo finansinės priemonės valdytojams).

Faktinės **fondų fondo** išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0,06 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d.

fondų fondo išlaidomis pripažįstama – 0 EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribą).

Sukaupta **fondų fondo** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais – **0,06 mln. EUR**.

Garantijų priemonės, tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba laikotarpiui nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0 EUR** (nei gauta įnašų garantijoms per mėnesį nei prisiimta įsipareigojimų).

Faktinės **garantijų priemonės** valdymo išlaidos ir mokesčiai apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįžtais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. – **0,01 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 31 d. garantijų priemonės valdymo išlaidomis pripažįstama – 0 EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribą).

Sukaupta **garantijų priemonės** valdymo išlaidų ir mokesčių suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais – **0,01 mln. EUR**.

Iš viso tinkamos finansuoti **subjekto**, veikiančio kaip fondų fondo valdytojas bei garantijų finansinės priemonės valdytojas, valdymo išlaidos – **0 EUR**.

2. 2015 m. vasario 1 d. atitinkama ministerija sumoka fondų fondui 50 mln. EUR (25% visos sutarties vertės). Fondų fondo valdytojo sprendimu 20 mln. EUR (40% visos skirtos sumos) skiriama garantijų finansinei priemonei įgyvendinti, 30 mln. EUR – likusioms fondų fondo valdytojo finansinėms priemonėms.

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d.: $30 \text{ mln. EUR} * 3\% * 120 \text{ dienų} / 360 \text{ dienų} = \mathbf{0,3 \text{ mln. EUR}}$.

Faktinės **fondų fondo** valdymo išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįžtais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. – **0,33 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. fondų fondo išlaidomis pripažįstama – 0,3 mln. EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribą).

Sukaupta **fondų fondo** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,06 mln. EUR (nefinansuota praėjusio laikotarpio suma) + 0,03 mln. EUR (nefinansuota šio laikotarpio suma) = **0,09 mln. EUR**.

Garantijų priemonės tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d.: $20 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 120 \text{ dienų} / 360 \text{ dienų} = \mathbf{0,033 \text{ mln. EUR}}$.

Faktinės **garantijų priemonės** valdymo išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįžtais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. – **0,035 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. vasario 1 d. iki 2015 m. gegužės 31 d. garantijų priemonės valdytojo išlaidomis pripažįstama – 0,033 mln. EUR (faktinės išlaidos didesnės už ribą).

Sukaupta **garantijų priemonės** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,01 mln. EUR (nefinansuota praėjusio laikotarpio suma) + 0,002 mln. EUR (nefinansuota šio laikotarpio suma) = **0,012 mln. EUR**.

Iš viso tinkamos finansuoti **subjekto**, veikiančio kaip fondų fondo valdytojas bei garantijų finansinės priemonės valdytojas, valdymo išlaidos – 0,25 mln. EUR + 0,033 mln. EUR = **0,283 mln. EUR**.

3. 2015 m. birželio 1 d. fondų fondas pasirašo sutartį su dviem finansinių priemonių valdytojais: su vienu pasirašoma sutartis (15 mln. EUR) dėl finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos, įgyvendinimo, su kitu (10 mln. EUR) – dėl finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas įgyvendinimo.

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.: $30 \text{ mln. EUR} * 3\% * 30/360 = \mathbf{0,072 \text{ mln. EUR}}$.

Faktinės **fondų fondo** išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. – **0,052 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. fondų fondo išlaidomis pripažįstama: 0,052 mln. EUR + 0,02 mln. EUR (maksimali dalis sukauptos, nefinansuotos sumos iš praėjusio laikotarpio) = **0,072 mln. EUR**.

Sukaupta **fondų fondo** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,09 mln. EUR (nefinansuota praėjusio laikotarpio suma) – 0,02 mln. EUR (perkelta finansuoti praėjusio laikotarpio suma) = **0,07 mln. EUR**.

Garantijų priemonės, tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.: $20 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 30/360 = \mathbf{0,008 \text{ mln. EUR}}$

Faktinės **garantijų priemonės** valdymo išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. – **0,05 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. garantijų priemonės valdytojo išlaidomis pripažįstama: 0,008 mln. EUR.

Sukaupta **garantijų priemonės** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,012 mln. EUR (nefinansuota praėjusio laikotarpio suma) + 0,05 mln. EUR (šiam laikotarpije patirtos faktinės išlaidos) – 0,008 mln. EUR (šio laikotarpio išlaidų riba) = **0,054 mln. EUR**.

Iš viso tinkamos finansuoti **subjekto**, veikiančio kaip fondų fondo valdytojas bei garantijų finansinės priemonės valdytojas, valdymo išlaidos – 0,06 mln. EUR + 0,008 mln. EUR = **0,068 mln. EUR**.

Paskolų finansinės priemonės valdytojo tinkamos finansuoti išlaidos nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. – **0 EUR** (finansinės priemonės valdytojas nei gavo jokių įnašų per laikotarpį nei sumokėjo galutiniams naudos gavėjams).

Nuosavu kapitalu grindžiamos finansinės priemonės valdytojo tinkamų finansuoti išlaidų riba nuo 2015 m. birželio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.: $10 \text{ mln. EUR} * 2,5\% * 30 \text{ dienų} / 360 \text{ dienų} = \mathbf{0,02 \text{ mln. EUR}}$ (bazinis atlygis).

*Skirtumas tarp skirtingų finansinių priemonių valdytojų valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio atsiranda, nes nuosavo kapitalo finansinės priemonės valdytojo valdymo išlaidų ir mokesčio dydis pradedamas skaičiuoti finansinės priemonės valdytojui **pasirašius sutartį su fondų fondo valdytoju**, kai tuo tarpu paskolos finansinės priemonės atveju, valdymo išlaidos ir mokesčiai pradedami skaičiuoti nuo **faktinės lėšų išmokėjimo datos**.*

4. 2015 m. liepos 1 d. fondų fondas sumoka 15 mln. EUR paskolų finansinės priemonės valdytojui ir 10 mln. EUR nuosavo kapitalo finansinės priemonės valdytojui. Taip pat, už 20 mln. EUR yra suteikiama individualių garantijų (pagal garantijų finansinę priemonę).

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: $30 \text{ mln. EUR} * 3\% * 180/360 = \mathbf{0,45 \text{ mln. EUR}}$. (bazinis atlygis) ir $25 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 180/360 = \mathbf{0,074 \text{ mln. EUR}}$. (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra **fondų fondo** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba - **0,524 mln. EUR**.

Faktinės **fondų fondo** išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: **0,35 mln. EUR**.

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. fondų fondo išlaidomis pripažįstama: 0,35 mln. EUR + 0,07 mln. EUR (sukaupta,

nefinansuota sumos) = **0,42 mln. EUR.**

Sukaupta **fondų fondo** išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,07 mln. Eur (praėjusio laikotarpio nefinansuotas likutis) – 0,07 mln. EUR (šiam laikotarpyje finansuotos išlaidos iš praėjusių laikotarpių) = **0,00 mln. EUR.**

Nepanaudotas **fondų fondo** tinkamų išlaidų likutis: 0,524 mln. EUR (šio laikotarpio maksimali riba finansuoti) – 0,42 mln. EUR (faktinės išlaidos pridėjus praėjusiais laikotarpiais nefinansuota išlaidas) = **0,104 mln. EUR.**

Garantijų priemonės tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: $20 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 180/360 = 0,05 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $20 \text{ mln. EUR} * 1,5\% * 180/360 = 0,15 \text{ mln. EUR}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra **garantijų priemonės** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba – **0,2 mln. EUR.**

Faktinės **garantijų priemonės** išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: **0,141 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. garantijų priemonės valdytojo išlaidomis pripažįstama: 0,141 mln. EUR + 0,054 mln. EUR. (sukaupta, nefinansuota suma) = **0,195 mln. EUR.**

Sukaupta **garantijų priemonės** valdytojo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): 0,054 mln. EUR (praėjusio laikotarpio nefinansuotas likutis) - 0,054 mln. EUR (šiam laikotarpyje finansuotos išlaidos iš praėjusių laikotarpių) = **0,00 mln. EUR.**

Nepanaudotas **garantijų priemonės** valdytojo tinkamų išlaidų likutis: 0,2 mln. EUR (šio laikotarpio maksimali riba finansuoti) – 0,195 mln. EUR (faktinės šio laikotarpio išlaidos pridėjus praėjusiais laikotarpiais nefinansuotas išlaidas). = **0,005 mln. EUR.**

Iš viso tinkamos finansuoti **subjekto**, veikiančio kaip fondų fondo valdytojas bei garantijų finansinės priemonės valdytojas, valdymo išlaidos per mėnesį – 0,42 mln. EUR + 0,195 mln. EUR = **0,615 mln. EUR.**

Paskolų finansinės priemonės valdytojo tinkamos finansuoti išlaidos nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: $15 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 180/360 = 0,037 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis).

Nuosavu kapitalu grindžiamos finansinės priemonės valdytojo tinkamos finansuoti išlaidos nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.: $10 \text{ mln. EUR} * 2,5\% * 180/360 = 0,125 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis).

5. 2015 m. gruodžio 31 d. 10 mln. EUR paskolų ir 5 mln. EUR nuosavo kapitalo lėšų yra išmokama galutiniams naudos gavėjams:

Fondų fondo tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: $30 \text{ mln. EUR} * 1\% * 30/360 = 0,024 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $25 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 30/360 = 0,012 \text{ mln. EUR}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis)

Bendra **fondų fondo** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba – 0,036 mln. EUR + 0,104 mln. EUR (nepanaudotas tinkamų išlaidų likutis iš ankstesnių laikotarpių) = **0,14 mln. EUR.**

Faktinės **fondų fondo** išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: **0,05 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d. fondų fondo išlaidomis pripažįstama: 0,05 mln. EUR.

Nepanaudotas **fondų fondo** tinkamų išlaidų likutis: 0,14 mln. EUR (šio laikotarpio maksimali riba finansuoti) – 0,05 mln. EUR (faktinės išlaidos pridėjus praėjusiais laikotarpiais nefinansuota išlaidas) = **0,09 mln. EUR.**

Garantijų priemonės tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba nuo 2016 m.

sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: $20 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 30/360 = 0,017 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $20 \text{ mln. EUR} * 1,5\% * 30/360 = 0,05 \text{ mln. EUR}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra **garantijų priemonės** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba: $0,067 \text{ mln. EUR} + 0,005 \text{ mln. EUR}$ (nepanaudotas tinkamų išlaidų likutis iš ankstesnių laikotarpių) = **0,072 mln. EUR.**

Faktinės **garantijų priemonės** valdymo išlaidos ir mokesčiai, apskaičiuoti remiantis veiklos rezultatais grįstais kriterijais per laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31.: **0,08 mln. EUR.**

Tinkamomis finansuoti už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d. garantijų priemonės valdymo išlaidomis pripažįstama – 0,072 mln. EUR.

Sukaupta **garantijų priemonės** valdymo išlaidų suma, kuri gali būti finansuojama ateinančiais laikotarpiais (jei faktinės išlaidos bus mažesnės nei riba): $0,08 \text{ mln. EUR}$ (faktinės šio laikotarpio išlaidos) – $0,072 \text{ mln. EUR}$ (šiuo laikotarpiu pripažintos išlaidos) = **0,008 mln. EUR.**

Iš viso tinkamos finansuoti **subjekto**, veikiančio kaip fondų fondo valdytojas bei garantijų finansinės priemonės valdytojas, valdymo išlaidos: $0,05 \text{ mln. EUR} + 0,072 \text{ mln. EUR} = 0,122 \text{ mln. EUR.}$

Paskolų finansinės priemonės valdytojo tinkamos finansuoti išlaidos nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: $15 \text{ mln. EUR} * 0,5\% * 30/360 = 0,006 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $10 \text{ mln. EUR} * 1\% * 30/360 = 0,008 \text{ mln. EUR}$ (veiklos rezultatais grįstas atlygis).

Bendra **paskolų finansinės priemonės valdytojo** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba per laikotarpį = **0,014 mln. EUR.**

Nuosavu kapitalu grindžiamos finansinės priemonės valdytojo tinkamos finansuoti išlaidos nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 31 d.: $10 \text{ mln. EUR} * 2,5\% * 30/360 = 0,02 \text{ mln. EUR}$ (bazinis atlygis) ir $5 \text{ mln. EUR} * 2,5\% * 30/360 = 0,01 \text{ mln. EUR.}$

Bendra **nuosavu kapitalu grindžiamos finansinės priemonės valdytojo** tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių riba per laikotarpį = **0,03 mln. EUR.**

Analogiškai valdymo išlaidų ir mokesčių ribinių dydžių skaičiavimai tęsiami per visą tinkamumo finansuoti laikotarpį t. y. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

6. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalis

Valdymo išlaidų ir mokesčių bendra suma per Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65 straipsnio 2 dalyje nustatytą tinkamumo finansuoti laikotarpį negali viršyti toliau nurodytų ribų:

- a) fondų fondo atveju – 7 % fondų fondui sumokėtų programos įnašų bendros sumos;*
- b) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju – 20 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;*
- c) finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos, atveju – 8 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;*
- d) finansinės priemonės, kuria teikiamos garantijos, atveju – 10 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;*
- e) finansinės priemonės, kuria teikiami mikrokreditai, atveju – 10 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;*
- f) finansinės priemonės, kuria teikiamos dotacijos, palūkanų normos subsidijos ir garantijos mokesčio subsidijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, atveju – 6 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos.*

Komentaras

10. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalis nustato ribinius valdymo išlaidų ir mokesčių dydžius visam tinkamumo finansuoti laikotarpiui, atsižvelgiant į fondų fondui arba finansinėms priemonėms sumokėtus įnašus per laikotarpį, siekiant sumažinti riziką, kad skirstant

išmokas galutiniams naudos gavėjams, prioritetas bus skiriamas kuo trumpesnio laikotarpio (didesnio apyvartumo), o ne geresnės kokybės investicijoms.

Galutinis valdymo išlaidų ir mokesčių dydis yra apskaičiuojamas kaip mažesnis dydis iš pagal Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1 arba 2 dalyje (priklausomai nuo subjekto tipo) nustatytą ribinių dydžių skaičiavimo metodiką apskaičiuoto dydžio ir pagal Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribinių dydžių skaičiavimo metodiką apskaičiuoto dydžio (žr. pavyzdį Nr. 12).

Pavyzdys Nr. 12. Fondų fondo valdytojo valdymo išlaidų ir mokesčių ribinio dydžio apskaičiavimas

Faktinės fondų fondo patirtos išlaidos per tinkamumo finansuoti laikotarpį iki 2023 m. gruodžio 31 d., apskaičiuotos pagal veiklos rezultatais pagrįstus kriterijus – 8 mln. EUR.

Pagal Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą metodiką apskaičiuotas valdymo išlaidų ir mokesčių ribinis dydis visam tinkamumo finansuoti laikotarpiui 2023 m. gruodžio 31 d. – 9 mln. EUR.

Per visą Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65 straipsnio 2 dalyje nustatytą tinkamumo finansuoti laikotarpį fondų fondo valdytojas gavo 100 mln. EUR programos įnašų.

Pagal Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 3 dalyje nurodytą metodiką apskaičiuotas valdymo išlaidų ir mokesčių ribinis dydis visam tinkamumo finansuoti laikotarpiui 2023 m. gruodžio 31 d.: 100 mln. EUR*7% = 7 mln. EUR.

Fondų fondo valdytojo tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstama 7 mln. EUR.

Papildomos nuostatos ribinių dydžių skaičiavimams

7. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 4 dalis

Kai tas pats subjektas įgyvendina fondų fondo ir finansinės priemonės paramą, nei tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių pagal 1 ir 2 dalis sumos, nei 3 dalyje nustatytos ribos nesudedamos tiems patiems programos įnašams arba reinvestuotoms toms pačioms lėšoms, kurios priskiriamos programos įnašams.

Komentaras

11. Fondų fondo valdytojui vieną (kelias) finansinių priemonių, finansuojamą (-as) iš to paties fondų fondo įgyvendinant kaip finansinės priemonės valdytojui, apskaita apie tą (tas) priemones yra vedama atskirai ir tiek gauti įnašai, tiek išmokėtos lėšos yra eliminuojamos iš gautų įnašų ir lėšų dydžių, naudojamų apskaičiuoti fondų fondo valdytojo valdymo išlaidų ir mokesčių ribinį dydį. Valdymo išlaidų ir mokesčių ribinis dydis tokiai priemonei apskaičiuojamas pagal valdymo išlaidų ir mokesčių ribinio dydžio metodiką finansinių priemonių valdytojams.

Žr. pavyzdį Nr. 11, kaip skaičiuojamos valdymo išlaidos ir mokesčiai, kai tas pats subjektas yra ir fondų fondo valdytojas ir finansinės priemonės valdytojas. Daugiau informacijos pateikta Gairių dėl tinkamų valdymo išlaidų ir mokesčių 2.4.2 papunktyje.

8. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 5 dalis

Kai į nuosavą kapitalą teikiančius finansų tarpininkus investuoto nuosavo kapitalo didžiąją dalį teikia privatieji investuotojai arba viešieji investuotojai, veikiantys pagal rinkos ekonomikos principą, ir kai programos įnašas teikiamas pari passu su privačiais investuotojais, valdymo išlaidos ir mokesčiai atitinka rinkos sąlygas ir negali viršyti tų, kuriuos moka privatieji investuotojai.

Komentaras

12. Ribiniai valdymo išlaidų ir mokesčių dydžiai, išvardinti ir pakomentuoti analizuojant Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1-4 dalis netaikomi (nėra aktualūs), kai į nuosavą kapitalą teikiančius finansinius tarpininkus (finansinių priemonių valdytojus) investuoto kapitalo didžiąją dalį teikia privatieji arba viešieji investuotojai, veikiantys pagal rinkos ekonomikos principą ir kai įnašas teikiamas *parri passu* su privačiais investuotojais. Tokiais atvejais valdymo išlaidų ir mokesčių dydis yra nustatomas atsižvelgiant į rinkoje mokamą valdymo išlaidų ir mokesčių dydį, t. y. dydį kurį moka privatieji arba viešieji investuotojai, veikiantys pagal rinkos ekonomikos principą (žr. pavyzdį nr. 13)

Pavyzdys Nr. 13. Fondų fondo valdytojo valdymo išlaidų ir mokesčių ribinio dydžio apskaičiavimas

Į nuosavo kapitalo finansinės priemonės valdytoją A investuoja tiek privatūs investuotojai tiek ir fondų fondas B. Privačių investicijų dalis – 60% (600.000 EUR), ES struktūrinių fondų lėšų dalis – 40% (400.000 EUR). Privačių investuotojų mokamas metinis valdymo mokestis finansinės priemonės valdytojui yra 2% nuo investuotos pinigų sumos, t. y. 12.000 EUR (600.000 EUR*2%). Fondų fondo valdytojas sutarė, kad metinis valdymo mokestis bus nustatomas analogiškai kaip ir privačių investicijų atveju, t. y. 2% nuo investuotos sumos. Metinis valdymo mokestis mokamas finansinės priemonės valdytojui A iš ES struktūrinių fondų lėšų, nepriklausomai nuo to ar viršijami ar nepasiekiami ribiniai dydžiai (apskaičiuoti pagal Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 1-4 dalis) yra – 8.000 EUR (400.000 EUR*2%).

Metinis valdymo mokestis mokamas iš ES struktūrinių fondų lėšų fondų fondo valdytojui B yra nustatomas pagal paveiksle Nr. 1 ir komentaruose dėl Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 5 dalies, Deleguotojo reglamento 12 straipsnio 1-2 dalių, 13 straipsnio 1-4 dalių pateiktą valdymo išlaidų ir mokesčių dydžio skaičiavimo metodiką.

9. Deleguotojo reglamento 13 straipsnio 6 dalis

1, 2 ir 3 Reglamento dalyse nustatyti ribiniai dydžiai gali būti viršyti, kai apmokestinimą vykdo finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas, įskaitant atvejus, jei taikoma, kai jis įgyvendina fondų fondą ir buvo atrinktas konkurso būdu, laikantis taikomų taisyklių, ir konkurso būdu patvirtinta būtinybė padidinti valdymo išlaidas ir mokesčius.

13. Finansinės priemonės valdytojas ir/arba fondų fondo valdytojas turi saugoti tiek faktinius valdymo išlaidas arba mokestį pagrindžiančius dokumentus, tiek ir ribinį valdymo išlaidų ir mokesčio dydį pagrindžiančius dokumentus:

13.1. privalomi dokumentai **faktiniam** valdymo išlaidų arba mokesčio dydžiui pagrįsti:

13.1.1. **valdymo išlaidų** atveju:

13.1.1.1. Finansavimo sutartis, pagal FP taisyklių 37 punktą ir 49 punktą (kai steigiamas fondų fondas).

13.1.1.2. Sąskaitos faktūros, mokėjimo pašaukimo raštai ir kiti pirminiai dokumentai, pagrindžiantys patirtas faktines išlaidas, pvz., prekių/paslaugų priėmimo – perdavimo aktai, važtaraščiai ir kt.

13.1.1.3. Išlaidų paskirstymo tarp Veiksmų programos prioritetų, uždavinių, priemonių aprašymas.

13.1.1.4. Išlaidų paskirstymo tarp priemonių modelis, pvz., MS Excel dokumentas.

13.1.1.5. Jei galutiniam valdymo išlaidų dydžiui apskaičiuoti yra naudojami **kintami dydžiai**:

13.1.1.5.1. Valdymo išlaidų dydžio skaičiavimo modelis, pvz., MS Excel dokumentas.

13.1.1.5.2. Pirminiai dokumentai dydžiams, nuo kurių skaičiuojamas kintamas atlygis tais atvejais kai valdymo išlaidų dydis arba jų dalis yra priklausomi nuo tam tikrų rezultatų pasiekimo, pvz., jei išlaidų galutinis dydis yra priklausomas nuo suteiktų paskolų dydžio per periodą, finansinės priemonės valdytojas ir/arba fondų fondas privalo saugoti visas sutartis su naudos gavėjais bei mokėjimo nurodymus (banko išrašus) išmokėtoms paskoloms.

13.1.2. Valdymo mokesčio atveju:

13.1.2.1. Finansavimo sutartis, pagal FP taisyklių 37 p. ir 49 p. (kai steigiamas fondų fondas).

13.1.2.2. Valdymo mokesčio skaičiavimo modelis, jei dalis mokesčio yra kintama, pvz. MS Excel dokumentas.

13.1.2.3. Pirminiai dokumentai dydžiams, nuo kurių skaičiuojamas kintamas atlygis tais atvejais, kai valdymo mokesčio dydis arba jo dalis yra priklausomi nuo tam tikrų rezultatų pasiekimo. Pvz., jei mokesčio dydis yra priklausomas nuo suteiktų paskolų dydžio per periodą, finansinės priemonės valdytojas ir/arba fondų fondas privalo saugoti visas sutartis su naudos gavėjais bei mokėjimo nurodymus (banko išrašus) išmokėtoms paskoloms.

13.1.2.4. Sąskaitos faktūros, mokėjimo pašaukimo raštai ir kiti pirminiai dokumentai, pagrindžiantys patirtas faktines išlaidas.

13.2. Privalomi dokumentai **ribiniam** valdymo išlaidų ir mokesčio dydžiui apskaičiuoti:

13.2.1. Ribinių dydžių skaičiavimo modelis, pvz., MS Excel dokumentas.

13.2.2. Mokėjimo nurodymai (banko išrašai), **fondų fondo valdytojui**:

13.2.2.1. Banko išrašai fondų fondo valdytojo gautiems programos įnašams.

13.2.2.2. Banko išrašai išmokėjimams vadovaujančiajai institucijai.

13.2.2.3. Banko išrašai programos įnašams, sumokėtiems finansinių priemonių valdytojams.

13.2.2.4. Banko išrašai grįžusioms lėšoms iš finansinių priemonių valdytojų.

13.2.3. Mokėjimo nurodymai (banko išrašai arba sutartys tam tikrų priemonių atveju),

finansinės priemonės valdytojui:

13.2.3.1. Banko išrašas finansinei priemonei sumokėtiems įnašams.

13.2.3.2. Banko išrašas įnašo išmokėjimui vadovaujančiajai institucijai arba fondų fondui.

13.2.3.3. Banko išrašas programos įnašams, **sumokėtiems** galutiniams naudos gavėjams nuosavo kapitalo, paskolų, mikrokreditų forma, priklausomai nuo įgyvendinamas finansinės priemonės, taip pat reinvestuotoms lėšoms, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei.

13.2.3.4. Banko išrašas **grįžusiems** programos įnašams, sumokėtiems galutiniams naudos gavėjams nuosavo kapitalo, paskolų, mikrokreditų forma, priklausomai nuo įgyvendinamas finansinės priemonės.

13.2.3.5. Finansinės priemonės, kuria teikiamos garantijos atveju, pirminiai dokumentai programos įnašams skirtiems galiojančioms garantijų sutartims. Pvz., sutartys su galutiniais naudos gavėjais, mokėjimo nurodymai (jei buvo), įsipareigojimų nevykdymo atveju – dokumentai pagrindžiantys susigrąžinimo procedūros pabaigą ir kt.

13.2.3.6. Finansinės priemonės, kuria teikiamos subsidijos, palūkanų normos subsidijos ar garantijos mokesčio subsidijos atveju, banko išrašas programos įnašams išmokėtiems subsidijos forma.

13.2.4. Kiti pirminiai dokumentai, jei taikomos išimtyms nurodytos Deleguotojo reglamento 13 straipsnyje.

„78.5. kai įgyvendinamos nuosavu kapitalu grindžiamos priemonės ir teikiamos labai mažos paskolos, – kapitalizuotos valdymo išlaidos arba valdymo mokesčiai, kurie po 2023 m. gruodžio 31 d. per ne ilgesnį kaip šešerių metų laikotarpį bus mokami už iki 2023 m. gruodžio 31 d. imtinai įvykdytas investicijas į galutinius naudos gavėjus ir kuriems negalima taikyti reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 arba 45 straipsnyje. Lėšos, kurios atitinka reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento 14 straipsnyje, įmokamos į sąlyginio deponavimo sąskaitą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnyje;“

Komentaras

1. Finansinių priemonių, kuriomis yra teikiamas nuosavas kapitalas arba mikrokreditai atveju, tinkamumo finansuoti periodo pabaigoje yra apskaičiuojami valdymo išlaidos arba mokesčiai, kurie, ne ilgesnį nei šešerių metų laikotarpį, bus mokami už per tinkamumo finansuoti laikotarpį

įvykdytas investicijas į galutinius naudos gavėjus. Tokios išlaidos arba mokesčiai yra pripažįstami tinkamais finansuoti su sąlyga, kad jiems negalima taikyti Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 44 ir 45 straipsnio, taip pat su sąlyga, kad tokios išlaidos arba mokesčiai bus mokami į tam tikslui atidarytą sąlyginio deponavimo sąskaitą.

2. Dėl tos priežasties, kad valdymo išlaidos arba mokesčiai esantys sąlyginio deponavimo sąskaitoje „uždirbs“ pajamas per laikotarpį po tinkamumo finansuoti pabaigos, valdymo išlaidos arba mokesčiai turi būti apskaičiuojami diskontuojant juos iki lėšų sugražinimo datos, tačiau ne ilgesniam nei šešerių metų periodui.

3. Diskontuojant valdymo išlaidas ir mokesčius po tinkamumo finansuoti periodo pabaigos yra naudojama prognozuojama vidutinė rinkos palūkanų norma arba nulinė palūkanų norma.

4. Tais atvejais, kai faktinė palūkanų norma yra didesnė nei palūkanų norma naudota diskontuojant valdymo išlaidas ir mokesčius, „uždarbis“ iš palūkanų normų skirtumo yra panaudojamas kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 45 straipsnyje.

5. Tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstamas mažesnis dydis iš dviejų:

5.1. tinkamumo finansuoti periodo pabaigoje apskaičiuoto diskontuoto valdymo mokesčių ir išlaidų dydžio ir

5.2. apribojimų mikrokreditams ir nuosavu kapitalu grindžiamoms priemonėms nustatytų atitinkamai Deleguotojo reglamento 14 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

6. Valdymo mokesčius ir išlaidas pagrindžiantys dokumentai aprašyti komentuojant FP taisyklių 78.4 papunktį. Žemiau pateikiama informacija dėl jų įvertinimo ir sukauptimo sąlyginio deponavimo sąskaitose:

6.1. valdymo mokesčiai yra numatyti sutartyse (kaip fiksuotos sumos, arba kaip procentas nuo tam tikros bazės), todėl jų įvertinimas apima mažiau neapibrėžtumų. Įvertinant sumą, kurią reikia sukaupti ir atidėti sąlyginio deponavimo sąskaitoje, fondų fondo valdytojas parengia pagrindžiančius skaičiavimus.

6.2. valdymo išlaidas numatyti (ir įvertinti) yra sunkiau nei valdymo mokesčius, nes po finansavimo laikotarpio pabaigos (t. y. po 2023 m. gruodžio 31 d.) priemonės valdymas gali mažėti. Tuo tikslu fondų fondo valdytojas parengia pagrindžiančius skaičiavimus, kurie turi remtis 2-3 paskutiniųjų metų iki 2023 m. gruodžio 31 d. faktinių išlaidų straipsniais ir sumomis, atimant tas sumas išlaidų, kurių planuojama nepatirti (ir išimtiniais atvejais pridedant tas, kurias planuojama patirti, nors tokio pobūdžio išlaidų nebuvo patirta iki 2023 m. gruodžio 31 d.). Svarbu, kad (kaupiamos) išlaidos būtų tik tokios, kiek jų reikia priemonei valdyti (t. y. ekonomiškai naudojant išteklius) po 2023 m. gruodžio 31 d., ir tik už kainą, kuri atitinka rinkos sąlygas. Pvz., įvertinant (ir pagrindžiant), kiek ir kokio lygio darbuotojų prižiūrės priemonę (dalyvaus jos valdyme) po 2023 m. gruodžio 31 d., fondų fondo valdytojas gali pateikti šių darbuotojų darbo krūvio esamą analizę (t. y. kiek ir kokioms veikloms jie skyrė laiko 2022–2023 m.), tuomet argumentuojant, kiek ir kokių veiklų jie vykdys 2024–2029 m., kaip (planuojama) keisis jų darbo užmokestis, ir pan.

„78.6. kai įgyvendinamos nuosavu kapitalu grindžiamos priemonės, – Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 3 dalyje nurodytos išlaidos.“

Komentaras

1. Siekiant pasinaudoti Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 3 dalyje nustatyta galimybe, nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių atveju, suteikiant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 7 dalies b punkte nurodytą finansavimą Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 4 dalyje nurodytoms įmonėms, sutartis dėl finansinės priemonės įgyvendinimo, pvz., rizikos kapitalo fondo steigimo, turi būti pasirašyta anksčiau nei 2017 m. gruodžio 31 d. ir iš finansinės priemonės, pvz., rizikos kapitalo fondo, turi būti investuota į įmones iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos bent 55 proc. finansinei priemonei skirtų lėšų, išpareigotų skirti pagal dvišalę, pvz., rizikos kapitalo fondo steigimo, sutartį.

2. Ribota investicijoms į galutinius naudos gavėjus skirtų mokėjimų, kurie, suėjus 2023-12-31 datai, turi būti mokami ne ilgesnį nei ketverių metų laikotarpį, suma gali būti laikoma tinkamomis

finansuoti išlaidomis, jei ji sumokama į tam tikslui atidarytą sąlyginio deponavimo sąskaitą, su sąlyga, kad laikomasi valstybės arba nereikšmingos pagalbos taisyklių ir įvykdytos toliau nurodytos sąlygos.

3. Į sąlyginio deponavimo sąskaitą sumokėta suma:

3.1. naudojama vien tik paskesnėms investicijoms į galutinius naudos gavėjus, kuriems per tinkamumo finansuoti laikotarpį pagal finansinę priemonę buvo skirtos pradinės nuosavu kapitalu grindžiamos investicijos, dar nesumokėtos visiškai arba iš dalies;

Pavyzdys Nr. 1

Investicijos į galutinius naudos gavėjus apima įvairias formas, pvz., investicija į akcinį kapitalą, konvertuojamoji paskola, įprastinė paskola, bet kuri jų kombinacija (ar kiti būdai). Gali būti patvirtintas konkretus investavimo grafikas, nors jo gali ir nebūti (arba, esant reikalui ir šalims sutarus, grafikas vėliau gali būti koreguojamas). Taip pat gali būti, kad investavimo pradžioje buvo numatytas vienas projektas, bet vėliau (pasikeitus aplinkybėms) yra priimamas sprendimas vystyti (ir investuoti į) kitą projektą. Svarbiausia, kad visais atvejais paskesnės investicijos būtų atliekamos į tą patį galutinį naudos gavėją (ar jo grupę – pvz., jei vykdomas projektas išeina už Lietuvos Respublikos ribų; visais atvejais turi būti tenkinamos reikalavimo teritorijai (žr. FP taisyklių 80 punktą) bei kitos finansavimo sąlygos).

3.2. naudojama tik paskesnėms investicijoms, kurios turi būti vykdomos laikantis rinkos standartų ir rinkos standartų sutartinių sąlygų ir neturi viršyti minimalios sumos, kuri būtina privačiojo sektoriaus bendram investavimui skatinti, kartu užtikrinant tikslinių įmonių finansavimo tęstinumą, kad investicijos būtų naudingos tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus investuotojams;

Pavyzdys Nr. 2

Šiuo atveju svarbu užtikrinti, kad paskesnės investicijos būtų vykdomos tik tiek, kiek jų reikia projektui vykdyti (t. y. ekonomiškai naudojant išteklius), ir tik už kainą, kuri atitinka rinkos sąlygas. Kaina šiuo atveju suprantama ne tik kaip mokama pinigų suma, bet ir kitos mokėjimo sąlygos, pvz., mokėjimo atidėjimas ir/ ar avansavimas; kitos sąlygos, kuriomis tiekėjas įgyja (ar gali įgyti) perteklines teises (bet ne pareigas), ir kurių įprastinėmis rinkos sąlygomis jis neįgytų.

3.3. neviršija 20 proc. tinkamų finansuoti 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytų nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių išlaidų, iš kurių išskaitomi nuosavu kapitalu grindžiamai priemonei tinkamumo finansuoti laikotarpiu teikiantys grąžą ribiniai kapitalo ištekliai ir pelnas.

Pavyzdys Nr. 3

Iš viso į galutinius naudos gavėjus numatyta investuoti 1 mln. EUR, o iki 2023 m. gruodžio 31 d. jau sumokėta 600 tūkst. EUR, taip pat iki šios datos investicija davė grąžą (dividendų pavidalu) 100 tūkst. EUR. Į sąlyginio deponavimo sąskaitą galima atidėti ne daugiau kaip $(600 - 100) * 20\% = 100$ tūkst. EUR.

4. Finansinės priemonės valdytojas turi saugoti pagrindžiančius dokumentus šiuos reikalavimus atitinkančių tinkamų išlaidų sumai.

5. Pagrindžiantys dokumentai suskirstyti į dvi grupes – būtinus visais atvejais ir būtinus tam tikrais atvejais:

5.1. visais atvejais būtini dokumentai: pats mokėjimo dokumentas (banko mokėjimo pavedimas) bei dokumentas, kurio pagrindu atliktas minimas mokėjimas (sutartis tarp rizikos kapitalo fondo ir galutinių naudos gavėjų);

5.2. Būtinai tam tikrais atvejais dokumentai reikalingi, kilus abejonėms dėl šio komentaro 3 punkte (aukščiau) nurodytų sąlygų:

a) pagrindžiant, kad investicija atlikta į galutinius naudos gavėjus, pastarasis turėtų pateikti dokumentus, kaip ir koku būdu jis panaudojo gautas lėšas. Galutiniai naudos gavėjai negali investuoti, paskolinti ar kitaip nukreipti lėšų, išeinant už vykdomo projekto ribų. Pvz., galutiniai

naudos gavėjai perka įrangą vykdomam projektui, ir sumoka tiekėjui 100% avansą, o įrangą gaus (ar gavo) tik po 2 metų. Įprastinėmis sąlygomis tiekėjas įrangą pristato ir instaliuoja per 6 mėn., gavęs 50% avansą. Šiuo atveju yra pagrįstų požymių, kad galutiniai naudos gavėjai pertekliniai finansavo tiekėją;

b) šiuo atveju svarbu įsitikinti, kad projektas yra ekonomiškai pagrįstas, bei kad mokama rinkos kaina. Pvz., galima pareikalauti **verslo plano** (diskontuotų pinigų srautų analizės, arba bendro pobūdžio (aprašomosios) analizės, arba jų derinio), siekiant įsitikinti, kad galutinių naudos gavėjų perkamas įrenginys tikrai reikalingas vykdomam projektui, ir kad planuojama, jog jis atsipirks, t. y. teiks galutiniams naudos gavėjams (ir jo dalininkams) planuojamą (reikalaujamą) grąžą. Jei verslo planas yra keičiamas – jis turi būti tinkamai patvirtintas, taip pat pagrįstos jo keitimo priežastys (pvz., pasikeitusi konkurencinė situacija, naujų technologijų atsiradimas, ir pan.). Siekiant pagrįsti mokamą **kainą**, galutiniai naudos gavėjai gali organizuoti konkursus ir pasirinkti tiekėją pagal geriausią pasiūlytą kainos ir kokybės santykį (pastarasis turi būti iš anksto apibrėžtas ir atspindėti galutinių naudos gavėjų poreikius). Konkurso vykdymas (visa eiga, nuo inicijavimo iki nugalėtojo išrinkimo) turėtų būti dokumentuota. Galimi ir kiti kainos pagrindimo dokumentai (pvz., jei galutiniai naudos gavėjai samdo/ įdarbina mokslininkus – jiems mokamas atlyginimas (darbo kaina) gali būti pagrįsta įdarbinimo agentūrų rekomendacijomis, vykdytomis apklausomis ar darbuotojų paieškos proceso metu įvertintu ir nustatytu atlyginimu);

c) be (a) ir (b) dalyse aprašytų dokumentų, jei galutiniai naudos gavėjai išmoka lėšas investuotojams (t. y. teikia rizikos kapitalo fondams grąžą dividendų pavidalu), be mokėjimo dokumento turi būti pateiktas atitinkamų galutinių naudos gavėjų valdymo organų tinkamai patvirtintas sprendimas išmokėti dividendus (kas ir kaip turi priimti ir patvirtinti tokį sprendimą, turi būti nurodyta galutinių naudos gavėjų įstatuose).

„79. Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo lėšomis finansuojamomis finansinėmis priemonėmis galima remti investicijas, kurios apima neužstatytos ir užstatytos žemės pirkimą už sumą, neviršijančią 10 procentų finansavimo lėšų sumos, sumokėtos galutiniam naudos gavėjui, kaip nurodyta Deleguotojo reglamento 4 straipsnyje. Kai teikiamos garantijos, ši procentinė dalis taikoma pagrindinės paskolos ar kitos rizikos priemonės sumos dydžiui. Kai finansinėmis priemonėmis remiamos galutinių naudos gavėjų investicijos į infrastruktūrą, skirtos miestų plėtrai ar miestų atgaivinimo veiklai remti, minėta riba yra 20 procentų. Išskirtiniais atvejais vadovaujančioji institucija gali nuspręsti taikyti kitokias ribas, kai įgyvendinami projektai, susiję su aplinkos apsauga, tai nurodydama projektų finansavimo sąlygose.“

Komentaras

1. Teikiant garantiją, 10 proc. dalis taikoma pagrindinės paskolos (finansinės nuomos (lizingo) sandorio ar pan.), o investuojant rizikos kapitalą rizikos kapitalo investicijos sumos dydžiui.

Pavyzdys

Galutiniam naudos gavėjui suteikus 100.000 EUR paskolą, tik 10.000 EUR paskolos lėšų, t. y. 10 proc., gali būti panaudota neužstatytai arba užstatytai žemei įsigyti. Iš galutinio naudos gavėjo pateiktų išlaidas pagrindžiančių dokumentų (PVM sąskaitose faktūrose, sąskaitose faktūrose, pirkimo–pardavimo sutartyse, priėmimo–perdavimo aktuose ir pan.), turi būti matoma, kad ne daugiau kaip 10.000 EUR paskolos lėšų suma buvo panaudota neužstatytai arba užstatytai žemei įsigyti, o likusi – ne mažiau kaip 90.000 EUR suma, kitoms, pagal projektą (verslo planą) finansuotinoms išlaidoms apmokėti. Tokia pati tvarka taikoma garantijų ir rizikos kapitalo finansinių priemonių atveju.

2. Finansinės priemonės valdytojas turi turėti pagrindžiančius dokumentus ir saugoti juos FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„80. Projektai turi būti įgyvendinami veiksmų programos įgyvendinimo teritorijoje, t. y. Lietuvos Respublikoje arba ne Lietuvos Respublikoje, jei juos vykdant nauda atitenka Lietuvos Respublikai, ir laikomasi šių sąlygų:

80.1 . iš Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojami projektai gali būti įgyvendinami kitose ES valstybėse narėse, jei tokios išlaidos neviršija 15 procentų veiksmų programos prioritetui įgyvendinti skirtų lėšų ir jei Stebėsenos komitetas tam pritarė. Reprezentacijai skirtos veiklos gali būti įgyvendinamos kitose ES valstybėse narėse ir už ES ribų ir jų išlaidos neįskaičiuojamos į minėtų 15 procentų sumą;

80.2. iš Europos socialinio fondo bendrai finansuojami projektai gali būti įgyvendinami kitose ES valstybėse narėse. Kai iš Europos socialinio fondo bendrai finansuojami projektai yra susiję su teminiais tikslais pagal Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 3 straipsnio 1 dalies a ir c punktus, jie gali būti įgyvendinami ne ES valstybėse narėse, jei tokių projektų išlaidos neviršija 3 procentų veiksmų programai finansuoti skirtų Europos socialinio fondo lėšų ir jei Stebėsenos komitetas pritarė tokio projekto įgyvendinimui.“

Komentaras

1. Pagrindinis principas, kuriuo remiamasi nustatant teritoriją, yra **naudos** iš projekto veiklos atitekimas Lietuvai.

2. Tiesioginė nauda Lietuvai finansuojant galutinius naudos gavėjus pasireiškia tada, kai galutiniai naudos gavėjai, pagal finansines priemones gautą finansavimą naudoja projektų vystymui ir plėtrai Lietuvoje. Tokiu atveju Lietuvai tiesioginė nauda atitenka, kai galutiniai naudos gavėjai prisideda prie:

2.1 darbo vietų Lietuvoje kūrimo;

2.2. Lietuvoje pagamintų prekių ir paslaugų gamybos ir (arba) eksporto didinimo;

2.3. mokesčių, įmokų (Sodros įmokų), rinkliavų ir pan. mokėjimo Lietuvoje (nuo vykdomos veiklos).

3. Skolinių finansinių priemonių (paskolų ir garantijų) atvejais finansinės priemonės valdytojas, prieš suteikdamas finansavimą ar garantiją, turi įsitikinti, kad nauda pagal vykdomą galutinio naudos gavėjo veiklą atiteks Lietuvos Respublikai. Finansinės priemonės valdytojas turi įvertinti galutinio naudos gavėjo pateiktą verslo planą ir (ar) paraišką, ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus suteikti paskolą ar finansinės nuomos (lizingo) sandorį (įskaitant garantuotą finansinės priemonės lėšomis) (pvz., ketinimų protokolus, sutartis su užsakovais ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus). Pavyzdžiui, verslo plane turėtų būti įvardyta, kaip galutinio naudos gavėjo vykdoma ar naujai planuojama vykdyti veikla, kuri būtų finansuojama ar garantuojama finansinės priemonės lėšomis, bus naudinga Lietuvos Respublikai, t. y. atitiks bent vieną iš šio komentaro 2.1 – 2.3 papunktyje nurodytų naudos pasireiškimo kriterijų. Finansinės priemonės valdytojas turi užtikrinti, kad lėšos bus išmokėtos pagal galutinio naudos gavėjo pateiktą verslo planą ir (ar) paraišką, ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus.

4. Finansinės priemonės valdytojas skolinių finansinių priemonių atveju turi saugoti visus su galutinio naudos gavėjo finansavimu susijusius dokumentus, t. y. verslo planą ir (ar) paraišką, ir (ar) kitus lygiaverčius dokumentus, taip pat sutartį su galutiniu naudos gavėju ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, siekiant užtikrinti tinkamą audito seką.

5. Laikoma, kad nauda iš finansuoto projekto atiteks Lietuvai, jeigu nustatoma, kad didžioji dalis projekto rezultatų, aptartų komentaro 2 punkte yra tiesiogiai sietini su Lietuva. Jeigu projektas buvo finansuojamas tik dalinai iš ES struktūrinių fondų, tuomet pakanka, kad bent atitinkama naudos dalis atitektų Lietuvai, atsižvelgiant į ES struktūrinių fondų lėšų dalį finansuotuose projektuose.

6. Įmonės planuojamas lėšų panaudojimas nurodomas verslo planuose, iš anksto ar po investicijos atlikimo sudaromuose ir atnaujinamuose verslo savininko ir investuotojo (rizikos kapitalo fondo) susitarimuose. Kadangi įmonės naudojamų lėšų tikslai ir konkreti jų panaudojimo teritorija gali keistis, todėl projekto vykdytojas turi užtikrinti atitikimą teritorijos reikalavimui visą investicijos įgyvendinimo laikotarpį.

7. Kad teiktų naudą Lietuvai, įmonės nebūtinai turi būti registruotos Lietuvoje. Iš ES

struktūrinių fondų galima finansuoti projektus, kuriuos vykdo:

7.1. Lietuvoje registruotos įmonės – Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Pavyzdys Nr. 1

Lietuvoje registruota įmonė kuria programinę įrangą (toliau – PĮ). Lietuvoje dirba 5 IT specialistai, kuriantys PĮ koncepciją, ieškantys rinkų ir pan. Visus programavimo darbus (jie sudaro 90% visų sąnaudų) įmonė perka iš IT įmonės Indijoje. Sukurta PĮ (99% visų pardavimų) parduodama įmonės dukterinei įmonei Vokietijoje (pastaroji toliau platina produktą Vokietijoje ir gretimose rinkose). Nepaisant to, kad didžioji dalis pinigų srautų (ateinančių iš paslaugų eksporto) yra nukreipiami į Indiją subrangos paslaugoms apmokėti, Lietuvoje įmonė moka mokesčius ir įmokas (tarp jų: pelno, gyventojų pajamų, socialinio draudimo), kuria darbo vietas bei prisideda prie pažangių technologijų ūkio šakos vystymo Lietuvoje.

7.2. Lietuvoje neregistruotos įmonės – Lietuvos Respublikos teritorijoje, jei jos nuolat vykdo veiklą Lietuvos Respublikos teritorijoje, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakyme Nr. 54.

Pavyzdys Nr. 2

Latvijoje registruota įmonė 200 kalendorinių dienų per metus vykdo gamybinę veiklą Lietuvos Respublikos teritorijoje (gamina baldus), pajamos iš šios veiklos per minima laikotarpį sudarė 200 tūkst. EUR. Remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 54, ji privalo registruoti nuolatinę buveinę Lietuvoje ir mokėti konkrečiu atveju taikytinus mokesčius (pvz., pelno, pridėtinės vertės). Minima įmonė, norėdama plėsti veiklą **Lietuvoje**, galėtų gauti finansavimą iš ES struktūrinių fondų Lietuvoje.

7.3. Lietuvoje registruotos įmonės – už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, jei tokia veikla apmokestinama Lietuvoje.

Pavyzdys Nr. 3

PĮ kurianti IT įmonė, registruota Lietuvoje, 170 kalendorinių dienų per metus išsiuntė savo darbuotojus kurti programinę įrangą į kitą ES šalį narę. Tarkime, kad pajamos, uždirbtos iš veiklos Lietuvoje, yra nereikšmingos. Minimoms PĮ kūrimo paslaugoms, nors ir fiziškai teiktoms ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, bus apmokestintos Lietuvoje, todėl ir nauda teks Lietuvai (darbuotojai iš Lietuvos buvo išsiųsti mažiau kaip pusmečiui, todėl yra traktuojami kaip nuolatiniai Lietuvos gyventojai gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) skaičiavimo tikslais – tai reiškia, kad GPM ir kitos susijusios įmokos nuo jų darbo užmokesčio bus apskaičiuotos ir sumokėtos Lietuvoje. PĮ kūrimo pelnas (pajamos minus sąnaudos) taip pat bus apmokestintos Lietuvoje pelno mokesčiu.

8. Nauda Lietuvai nėra susijusi su nuosavybės vertybinių popierių (toliau – NVP) (akcijų ir pan.) turėtojais – jais gali būti fiziniai (juridiniai) asmenys, kurių nuolatinė bazė (buveinė) yra tiek Lietuvoje, tiek ir už jos ribų.

9. Rizikos kapitalo finansinių priemonių atveju pasireiškianti netiesioginė nauda Lietuvos Respublikai, pvz. žaliavų tiekimas ES struktūrinių fondų finansavimą gavusiai įmonei, nevertinama.

10. Dokumentai Lietuvos Respublikai teikiamos naudos pagrindimui:

10.1. investavimo objektą pagrindžiantys dokumentai aprašyti komentuojant FP taisyklių 77.5 papunktį;

10.2. dėl projektų vykdymo ekonomiškai naudojant išteklius, o prekes/ paslaugas įsigyjant už kainą, kuri atitinka rinkos sąlygas – pagrindžiantys dokumentai aprašyti komentuojant FP taisyklių 78.6 papunktį;

10.3. projekto finansavimo struktūrai nustatyti (šio komentaro 6 dalis) – valstybei tenkančio nuosavo kapitalo ir skolintų lėšų dalis lyginama su įmonės visos nuosavybės, finansinių įsipareigojimų (išskyrus tuos, kurie sudaro apyvartinį kapitalą) bei gautų dotacijų ir subsidijų suma

(apskaičiuota ir apskaityta pagal Lietuvoje pripažintus apskaitos principus – VAS arba TFAS, priimtus taikyti ES);

10.4. Galutinių naudos gavėjų veiklą grindžiantys dokumentai – įvairūs pirminiai dokumentai (sutartys, sąskaitos faktūros, prekių/ paslaugų priėmimo-perdavimo aktai, apmokėjimo dokumentai, pirkimo/ pardavimo užsakymai, ketinimų protokolai ir pan.), valdymo organų susirinkimų/ sprendimų dokumentai, valdžios institucijų kaupiami duomenys (VMI, Sodra ir pan.), įvairūs įmonės vidaus dokumentai ir įrašai (buhalterinės pažymos, apskaitiniai įrašai, darbo laiko žiniaraščiai, įsakymai ir pan.). Šie dokumentai gali būti pareikalauti, kilus abejonių dėl veiklos teritorijos (kur yra turtas, kur vykdoma veikla, kur ir kaip dirba darbuotojai, ir pan.)

11. Dokumentai reikalingi audito sekai užtikrinti:

11.1. audituotos metinės rizikos kapitalo fondo ataskaitos;

11.2. verslo planas arba lygiavertis jam dokumentas.

Šis komentaras bus tikslinamas Europos Komisijai patvirtinus Gaires šalims narėms dėl Bendrojo reglamento tinkamumo taisyklių finansinėms priemonėms, finansuojamoms iš ESI fondų.

„81. Projekto atitiktis Taisyklių 80 punkte nustatytiems reikalavimams vertinimas apima tiek valdymo išlaidas ir valdymo mokesčius, tiek galutiniams naudos gavėjams suteiktą finansavimą. Vertinant galutinių naudos gavėjų finansavimą atsižvelgiama į galutinių naudos gavėjų steigimosi, mokesčių mokėjimo, atnaujinamos infrastruktūros registracijos vietą ar kitus kriterijus, susijusius su finansavimu.“

Komentaras

Tam tikrais atvejais fondų fondo ir (ar) finansinių priemonių valdytojo funkciją atlieka ne Lietuvoje registruota ir (ar) veikianti institucija, pvz., Europos investicijų bankas, Europos investicijų fondas, Europos rekonstrukcijų ir plėtros bankas. Šių įstaigų ir organizacijų valdymo išlaidos ir (ar) mokesčiai yra deklaruojamos kaip projekto išlaidos. Jei jos valdymo veiklą (ar jos dalį) vykdo ne Lietuvoje, o kitoje ES šalyje narėje, remiantis FP taisyklių 80.1 papunkčiu ne Lietuvoje vykdoma veikla negali viršyti 15 % visų veiksmų programos prioriteto lėšų (esant Stebėsenos komiteto pritarimui).

„83. Pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį pagal atitinkamam ūkio subjektui taikomus teisės aktus galima įtraukti į PVM atskaitą, net jeigu toks PVM į atskaitą įtrauktas nebuvo, yra netinkamas finansuoti (netaikoma galutinių naudos gavėjų investicijoms, išskyrus atvejus, kai finansavimas galutiniams naudos gavėjams teikiamas negražinamosios subsidijos forma.“

Komentaras

1. Reikalavimą dėl PVM tinkamumo finansuoti apibendrina žemiau pateikta lentelė:

Kas patiria išlaidas?	Ar PVM gali būti traukiamas į atskaitą?	Kokia paramos forma?	Ar PVM yra finansuojamos išlaidos?
Valdymo mokesčių imanti (išlaidas besikompensuojanti) institucija	Taip	Subsidijos*	Ne
Valdymo mokesčių imanti (išlaidas besikompensuojanti) institucija	Ne	Subsidijos	Taip
Valdymo mokesčių imanti (išlaidas besikompensuojanti) institucija	Taip	Susidijos	Ne
Valdymo mokesčių imanti (išlaidas besikompensuojanti) institucija	Ne	Subsidijos	Taip
Galutinis naudos gavėjas	Taip	Subsidijos	Ne
Galutinis naudos gavėjas	Ne	Subsidijos	Taip

Galutinis naudos gavėjas	Taip	Fin. priemonės	Taip**
Galutinis naudos gavėjas	Ne	Fin. priemonės	Taip**

*negrąžinamosios subsidijos, kaip jos apibrėžtos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316, 6.16 papunktyje

**svarbu atkreipti dėmesį, kad finansinių priemonių atveju galutinių naudos gavėjų galimybė susigrąžinti PVM neturi jokios įtakos, sprendžiant PVM tinkamumo finansuoti klausimą, t. y. PVM yra visada finansuojamas

Pavyzdys Nr. 1

Įmonė PVM mokėtoja vykdo tik PVM apmokestinamą veiklą (ir todėl į PVM atskaitą įsitraukia 100% šiai veiklą tenkančio pirkimo PVM). Ji kreipiasi finansavimo iš ES struktūrinių fondų perkamai gamybinei įrangai, kurios kaina 10 mln. EUR plus PVM, iš viso 12,1 mln. EUR. Šiuo atveju įmonė gali gauti (lengvatinę) 12,1 mln. EUR paskolą, kurią turės gražinti per nustatytą laikotarpį.

2. Jei paramos forma mišri, t. y. finansuojama ir subsidijomis, ir finansinėmis priemonėmis, ir subsidijų atveju PVM būtų nefinansuojamas, tai finansuojamo PVM suma apskaičiuojama kaip santykinė finansinių priemonių ir viso finansavimo dalis.

Pavyzdys Nr. 2

Įmonė PVM mokėtoja vykdo tik 60% PVM apmokestinamą veiklą (ir todėl į PVM atskaitą įsitraukia 60% šiai veiklą tenkančio pirkimo PVM). Ji kreipiasi finansavimo iš ES struktūrinių fondų perkamai gamybinei įrangai, kurios kaina 10 mln. EUR plus PVM, iš viso 12,1 mln. EUR. Finansavimo struktūra tokia (vertės be PVM): 2 mln. EUR – įmonės nuosavos lėšos, 3 mln. EUR – lengvatinė paskola, 5 mln. EUR – negražinama subsidija. Šiuo atveju iš ES struktūrinių fondų būtų finansuojama 3 mln. EUR + 5 mln. EUR + 3 mln. EUR x 21% + 5 mln. EUR x 21% x 40% = 9.05 mln. EUR.

„84. ES struktūrinių fondų finansavimo lėšos turi būti skiriamos nepažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 3 straipsnio 3 dalyje, Reglamento (ES) Nr. 1300/2013 2 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 13 straipsnio 4 dalyje nurodytų apribojimų.“

Komentaras

1. Fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas, jei taikoma, turi užtikrinti, kad finansavimas paskolų, garantijų ir rizikos kapitalo finansinėmis priemonėmis nebūtų suteiktas neremtinai veiklai vykdyti.

2. Fondų fondo valdytojas arba finansinės priemonės valdytojas, jei taikoma, prieš skiriant finansavimą turi įsitikinti, vertinant galutinio naudos gavėjo pateiktą verslo planą ir (ar) paraišką suteikti finansavimą ir (ar) lygiaverčius dokumentus, kad nepažeidžiamos:

2.1. Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 3 straipsnio 3 dalies nuostatos ir finansavimas nėra skiriamas:

- a) atominių elektrinių eksploatacijos nutraukimui ar statyboms;
- b) investicijoms, kuriomis siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą vykdant veiklą, įvardintą Direktyvos 2003/87/EB I priede;
- c) tabako ir tabako gaminių gamybai, perdirbimui ir prekybai;
- d) sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip apibrėžta Sąjungos valstybės pagalbos (valstybės arba nereikšmingos pagalbos) taisyklėse;
- e) investicijoms į oro uostų infrastruktūrą, nebent jos būtų susijusios su aplinko apsauga arba kartu būtų vykdomos investicijos, kurių reikia siekiant sušvelninti ar sumažinti neigiamą oro uostų infrastruktūros poveikį aplinkai.

2.2. Reglamento (ES) Nr. 1300/2013 2 straipsnio 2 dalies nuostatos ir finansavimas nėra skiriamas:

- a) 2.1 papunkčio a) – e) punktuose nurodytais atvejais;
- b) investicijoms į būstų sektorių, nebent susijusį su energijos vartojimo efektyvumo ar atsinaujinančiosios energijos naudojimo skatinimu.

2.3. Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 13 straipsnio 4 dalies nuostatos ir finansavimas nėra skiriamas:

- a) išlaidoms infrastruktūrai, žemei ir nekilnojamajam turtui įsigyti.

3. Finansinės priemonės valdytojas negali išmokėti lėšų galutinio naudos gavėjo veikloms ar išlaidoms, kurios yra netinkamos (neremtinios) pagal galiojančius ir finansinei priemonei taikomus Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus ir (ar) dvišalę sutartį.

4. Finansinės priemonės valdytojas privalo turėti išlaidas pagrindžiančius dokumentus (PVM sąskaitas faktūras, sąskaitas faktūras, pirkimo–pardavimo sutartis, priėmimo–perdavimo aktus ar lygiaverčius įrodomuosius dokumentus).

5. Minėti dokumentai turi būti saugomi FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

6. Jei finansinės priemonės skirtos finansuoti įmonėms, įskaitant labai mažas, mažas ir vidutines įmones bei verslininkus, kaip jie apibrėžti 1998 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme Nr. VIII-935, finansavimas negali būti teikiamas įmonėms, kurioms galėtų būti ir (arba) yra sunkumų patiriančios įmonės kaip apibrėžta Europos Komisijos gairių, dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OJ C 249, 31.07.2014, p. 1) 2.2 straipsnyje.

7. Skiriant finansavimą paskolų, garantijų ir rizikos kapitalo finansinėmis priemonėmis, galutinis naudos gavėjas turi deklaruoti labai mažos, mažos, vidutinės įmonės ar verslininko statusą, remiantis 1998 m. lapkričio 24 d. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu Nr. VIII-935. Finansavimo pagal finansines priemones gavėjas turi deklaruoti savo statusą, tinkamai užpildydamas Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaraciją, kurios forma ir pildymo instrukcija patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 ir ją pateikti finansinės priemonės valdytojui. Finansinės priemonės valdytojas turi įsitikinti, ar minėta deklaracija užpildyta teisingai ir galutinio naudos gavėjo statusas atitinka pagal finansinę priemonę keliamus reikalavimus jo statusui.

8. Finansinės priemonės valdytojas, prieš suteikiant finansavimą, turi įvertinti, ar galutinis naudos gavėjas nėra sunkumų patirianti įmonė.

9. Įmonė laikoma sunkumų patiriančia įmone tada, kai be valstybės intervencijos ji beveik neabejotinai bus priversta pasitraukti iš verslo trumpuoju arba vidutiniu laikotarpiu ir, jei yra bent viena iš šių aplinkybių:

- a) ribotos turtinės atsakomybės bendrovės atveju – tada, kai dėl sukauptų nuostolių prarasta daugiau kaip pusė jos pasirašytojo akcinio kapitalo (prireikus akcinis kapitalas apima akcijų priedus). Taip yra tada, kai sukauptus nuostolius atėmus iš rezervų (ir visų kitų elementų, kurie paprastai laikomi bendrovės nuosavų lėšų dalimi) gaunama neigiama bendra suma, viršijanti pusę pasirašytojo akcinio kapitalo;

- b) bendrovės, kurios nors keli nariai yra saistomi neribotos turtinės atsakomybės už bendrovės skolą (tai visų pirma bendrovių rūšys, minimos Direktyvos 2013/34/ES II priede), atveju – tada, kai dėl sukauptų nuostolių prarasta daugiau kaip pusė bendrovės ataskaitose nurodyto kapitalo;

- c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra.

- d) įmonės, kurios neatitinka SVV subjekto statuso, atveju – tada, kai pastaruosius dvejus metus:

- i) įmonės balansinis skolos ir nuosavo kapitalo santykis viršijo 7,5 ir

- ii) įmonės EBIDA palūkanų padengimo santykis buvo mažesnis nei 1,0.

10. Finansinės priemonės valdytojas, atlikdamas vertinimą, ar įmonei taikoma (gali būti taikoma) kolektyvinė nemokumo procedūra, turi atsižvelgti į nacionalinių teisės aktų reikalavimus,

reglamentuojančius fizinio asmens bankroto procedūrą ir įmonių bankroto bei įmonių teisinio restruktūrizavimo procedūras.

11. Finansinės priemonės valdytojas, remiantis oficialiais duomenimis, pateiktais Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Finansų ministerijos internetiniame puslapyje <http://www.bankrotodep.lt/>, taip pat gali įsitikinti, ar įmonei nėra taikoma bankroto ar restruktūrizavimo procedūra.

12. Naujai įsteigta įmonė (įmonė laikoma nauja įmone trejus pirmuosius veiklos metus konkrečioje veiklos srityje) nėra laikoma kaip sunkumų patirianti įmonė, nebent tokiai įmonei gali būti taikoma kolektyvinio nemokumo procedūra pagal c) punktą. Tik šiam laikotarpiui pasibaigus įmonė gali būti laikoma ir vertinama atitinkanti sunkumų patiriančios įmonės statusą.

13. Finansinės priemonės valdytojas turi turėti dokumentus, įrodančius, kad finansavimo suteikimo momentu įmonė neatitiko sunkumų patiriančios įmonės statuso. Tokie dokumentai gali būti įmonės metinės finansinės ataskaitos ir (ar) įmonės konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir (ar) išrašas iš <http://www.bankrotodep.lt/> ir (ar) lygiaverčiai dokumentai ir saugoti juos FP taisyklių XIX skyriuje nurodytu laikotarpiu, užtikrinant tinkamą audito seką.

„110. Fondų fondų valdytojai ir finansinių priemonių valdytojai tvarko ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, įskaitant grįžusias lėšas, kaip jos suprantamos Taisyklių 114 punkte, nacionalinių lėšų ar kitų lėšų, susijusių su įgyvendinamu projektu, apskaitą vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu. Projektų vykdytojai rengia ir teikia projektui skirtų lėšų metines finansines ataskaitas, kaip nurodyta Taisyklių 57 punkte.“

Komentaras

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu fondų fondų valdytojai ir finansinių priemonių valdytojai ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų apskaitą turi tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama ir išsami. Finansinių priemonių lėšos turi būti apskaitomos atskirai nuo fondų fondo ir/ar finansinių priemonių valdytojo lėšų, kas sudarytų galimybę užtikrinti ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų tikslinį panaudojimą ir kontrolę.

2. Projekto vykdytojas rengia ir vadovaujančiajai institucijai bei ministerijai (-oms) ne vėliau kaip iki kitų metų, einančių po ataskaitinių metų, kovo 31 dienos teikia metinę ataskaitą – ataskaitą, parengtą pagal darbo grupės formą, kartu su projektui skirtų ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, įskaitant grįžusias lėšas, kaip jos suprantamos FP taisyklių 114 punkte, nacionalinių lėšų ar kitų lėšų, susijusių su įgyvendinamu projektu (toliau – projektui skirtos lėšos), metinėmis finansinėmis ataskaitomis ir valdymo išlaidų ataskaita bei atestuotojo auditoriaus (toliau – auditorius) vadovaujantis tarptautiniais audito standartais parengta auditoriaus išvada dėl projektui skirtų lėšų metinių finansinių ataskaitų.

„111. Vadovaudamiesi Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 6 dalimi, fondų fondų valdytojai ir finansinių priemonių valdytojai ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bei kitas gautas lėšas laiko savo vardu vadovaujančiosios institucijos naudai atidarytose depozitinėse (patikėjimo teise valdomose) sąskaitose, kuriose esančias lėšas valdo patikėjimo teise, arba minėtas lėšas administruoja atskirai nuo kitų finansų įstaigos lėšų, t. y. skirtų lėšų apskaita tvarkoma atskirai nuo kitų finansų įstaigos turimų lėšų apskaitos. Taip pat atskirai tvarkoma grįžusių lėšų, įgyvendinant kelias priemones (taip pat įgyvendinant ir jungtinę priemonę) gautų lėšų, skirtingų ES struktūrinių fondų lėšų apskaita ir 2007–2013 metų lėšų, jei tokios yra, apskaita, laikomasi kitų Įgyvendinimo reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Patikėjimo teise valdomose sąskaitose laikomos lėšos ir atskiri finansų padaliniai valdomi pagal patikimo finansų valdymo principą, laikantis tinkamų atsakingo valdymo taisyklių ir užtikrinant tinkamą likvidumą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 6 dalyje.“

Komentaras

1. Finansinių priemonių lėšų teisinis statusas pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 6 dalį (tik 38 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų finansinių priemonių) gali būti:

1.1. ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas pavedant valdyti:

1.1.1. Fondų fondų ir (ar) finansinių priemonių valdytojas savo vardu vadovaujančiosios institucijos naudai atidaro depozitinę (patikėjimo teise valdomą) banko sąskaitą, kurioje esančios lėšos valdomos patikėjimo teise.

1.1.2. Pavestas valdyti turtas atskiriamas nuo fondų fondų ir (ar) finansinių priemonių valdytojo nuosavo turto sudarant ir tvarkant atskirą jam perduoto turto apskaitą (balansą), o atsiskaitymams atlikti atidarant atskirą banko depozitinę sąskaitą. Fondų fondų ir (ar) finansinių priemonių valdytojas privalo registruoti visas ūkines operacijas, susijusias su su ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bei kitomis gautomis lėšomis atskirai nuo įprastinės veiklos operacijų.

1.2. Fondų fondų valdytojai ir (ar) finansinių priemonių valdytojai gali steigti atskirą finansų padalinį finansų įstaigoje, kuris suprantamas kaip atskiras apskaitos vienetas, turintis apskaitos sistemą su atskiru sąskaitų planu, kuriame registruojamos visos pagal pobūdį grupuojamos ūkinės operacijos, susijusios tik su finansinių priemonių lėšomis ir kuri skirta tvarkyti visų su ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis ir kitomis lėšomis susijusių finansinių srautų apskaitai. Fondų fondas ar finansinė priemonė traktuojama kaip atskiras apskaitos vienetas, neturintis juridinio asmens teisių, įsteigtas tam tikroms valstybės pavestoms funkcijoms atlikti, gaunantis tik šiam vienetui būdingas pajamas, kaupiantis skirtas lėšas atskiroje apskaitos sistemoje bei nustatyta tvarka naudojantis lėšas nustatytiems uždaviniams įgyvendinti. Fondų fondo valdytojai ir (ar) finansinių priemonių valdytojai atsiskaitymams atlikti atidaro atskirą banko sąskaitą (–as).

2. Finansinių priemonių valdytojai, kuriems fondų fondo valdytojas gali patikėti dalį finansinių priemonių įgyvendinimo užduočių, lėšas turi apskaityti atskirai, t. y. su lėšomis susijusių buhalterinių operacijų įrašai turi būti lengvai atskiriami nuo kitų, įprastinių operacijų. Lėšų apskaitai tvarkyti rekomenduojama naudoti atskiras sąskaitų plano subsąskaitas arba kitus atskyrimo būdus, pavyzdžiui, kodavimą.

3. Fondų fondų ir (ar) finansinės priemonės valdytojas, taip kaip nurodyta Įgyvendinimo reglamento 1 skyriaus 1 straipsnio 1 punkte, įgyvendindami finansinę priemonę, kuriai įnašai teikiami pagal kelias programas arba prioritetingas kryptis ar tos pačios programos priemones, atitinkamai atskirai apskaito lėšas pagal atskirą programą ar prioritetingą kryptį ar tos pačios programos priemonę, naudojant kodavimą ar kitą patikimą atskyrimo principą, kuris užtikrintų panaudojimo atsekamumą.

4. Finansinių priemonių galutinė ekonominė nauda gavėja ir turtinių teisių į galutinius finansinių priemonių rezultatus yra Lietuvos Respublika.

5. Lėšos valdomos taip, kad būtų užtikrintas savalaikis finansinėms priemonėms priskirtų įsipareigojimų užtikrinimas.

„113. Fondų fondų valdytojams ir finansinių priemonių valdytojams pervestos ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos ir kitos lėšos laikomos sąskaitose, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43 straipsnio 1 dalyje, ir, laikantis patikimo finansų valdymo principo, laikinai investuojamos vadovaujantis Laikiniai laisvų valstybės piniginių išteklių investavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 49 „Dėl Laikiniai laisvų valstybės piniginių išteklių investavimo taisyklių patvirtinimo“, ir, jei taikoma, laikantis Rekomendacinių finansinės rizikos valdymo gairių valstybės valdomose įmonėse, skelbiamų Lietuvos Respublikos finansų ministerijos svetainėje www.finmin.lrv.lt. Palūkanos ir kitos pajamos ar pelnas, priskiriami prie projektui pervestų ES struktūrinių fondų lėšų, įskaitomi į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą vadovaujantis Palūkanų, sukauptų nuo Europos Sąjungos fondų lėšų, panaudojimo ir įskaitymo į valstybės biudžetą taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1K-192 „Dėl Palūkanų, sukauptų nuo Europos Sąjungos fondų lėšų, panaudojimo ir įskaitymo į valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“, ir naudojami taip, kaip nurodyta Reglamento

(ES) Nr. 1303/2013 43 straipsnio 2 dalyje. Projekto vykdytojas turi užtikrinti duomenų apie palūkanų ir kitų pajamų ar pelno panaudojimą atsekamumą ir saugojimą, kaip nurodyta Taisyklių XIX skyriuje.“

Komentaras

1. Šiame FP taisyklių punkte detalizuota fondų fondų valdytojams ir finansinių priemonių valdytojams pervestų ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų ir kitų lėšų laikymo ir laikino investavimo tvarka.

2. Finansinių priemonių palūkanos ir kitas pelnas, priskiriami prie finansinėms priemonėms sumokėtos ES struktūrinių fondų paramos, panaudojami tiems patiems tikslams, įskaitant patirtų valdymo išlaidų atlyginimą arba finansinės priemonės valdymo mokesčių sumokėjimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punktą, taip pat pagal 42 straipsnio 2 dalį sumokėtų išlaidų atlyginimą, kaip pradinė ES struktūrinių fondų parama toje pačioje finansinėje priemonėje arba, pasibaigus finansinei priemonei, kitose finansinėse priemonėse, arba kitų formų paramai, vadovaujantis konkrečiais pagal prioritetą nustatytais tikslais, iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.

3. Finansinių priemonių palūkanos ar kitas pelnas, priskiriami prie finansinėms priemonėms sumokėtos ES struktūrinių fondų paramos, apskaitomi atskirai nuo kitų finansų įstaigos lėšų, įtraukiant į atitinkamos priemonės finansinę apskaitą bei naudojant kodavimą ar kitą patikimą atskyrimo principą, kuris užtikrintų panaudojimo atsekamumą.

„117. Projektų įgyvendinimo dokumentai ir informacija saugomi atsižvelgiant į reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 40 straipsnio 3 ir 5 dalyse, Įgyvendinimo reglamento 1 straipsnio 3 ir 6 dalyse ir Deleguotojo reglamento 9 straipsnyje, užtikrinant tinkamą audito seką. Tais atvejais, kai įgyvendinamos Taisyklių 17.2 papunktyje nurodytos finansinės priemonės, vadovaujančioji institucija, ministerija (-os), fondų fondų valdytojai, finansinių priemonių valdytojai ir, kai fondų fondų valdytojai ir (ar) finansinių priemonių valdytojai nustato atitinkamus reikalavimus galutiniams naudos gavėjams, – galutiniai naudos gavėjai privalo saugoti Deleguotojo reglamento 9 straipsnyje nurodytus ir (ar) kitus reikiamus dokumentus, turi užtikrinti, kad išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentai būtų saugomi Taisyklių 118 punkte nurodytu laikotarpiu ir būtų sudaryta galimybė su jais susipažinti, kaip nustatyta Taisyklių 122 punkte, ir neturi galutiniams naudos gavėjams nustatyti duomenų ir (ar) dokumentų saugojimo reikalavimų, kurie yra nebūtini užtikrinant fondų fondų valdytojams ir finansinių priemonių valdytojams nustatytų reikalavimų įgyvendinimą. Jei pagrįstais ir išskirtiniais atvejais ketinama galutiniams naudos gavėjams nustatyti reikalavimus saugoti tam tikrus duomenis ir (ar) dokumentus, šie reikalavimai suderinami su vadovaujančiąja institucija finansavimo sutartyje ir, kai steigiamas fondų fondas, įtraukiami į fondų fondo valdytojo sudaromas dvišales sutartis su finansinių priemonių valdytojais.“

Komentaras

1. Visi su projektų įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi fondų fondo ir (ar) finansinės priemonės valdytojo lygmeniu ne trumpiau negu iki 2027 m. gruodžio 31 d. Fondų fondo ir (ar) finansinės priemonės valdytojai turi saugoti pagrindžiančius dokumentus, įrodančius, jog galutiniams naudos gavėjams buvo skirtas finansinių priemonių finansavimas ir kad jis buvo panaudotas pagal numatytą paskirtį, laikantis taikytinos teisės.

2. Finansines priemones įgyvendinančių subjektų lygmeniu pateikiami pagrindžiantys dokumentai, įrodantys, jog galutiniams naudos gavėjams buvo skirtas finansinių priemonių finansavimas ir kad jis buvo panaudotas pagal numatytą paskirtį, laikantis taikytinos teisės. Pagrindžiančių dokumentų sąrašas pagal finansines priemones pateikiamas FP taisyklių 77.4 papunktyje.

3. Vadovaujantis Įgyvendinimo reglamento 1 straipsniu. Finansines priemones įgyvendinantys subjektai saugo dokumentais pagrįstus įrodymus, patvirtinančius, kad:

a) buvo sudarytos teisinės sutartys su privačiais ar viešaisiais subjektais dėl nacionalinių viešųjų arba privačiųjų įnašų, sudarančių bendrojo finansavimo nacionalinę dalį, teiktinų galutinių naudos gavėjų lygmeniu;

b) privatieji ar viešieji subjektai bendrojo finansavimo nacionalinę dalį sudarančius išteklius faktiškai pervedė galutiniams naudos gavėjams;

c) apie nacionalinius viešuosius arba privačiuosius įnašus, sudarančius bendrojo finansavimo nacionalinę dalį ir skirtus privačiųjų arba viešųjų subjektų, buvo pranešta finansinę priemonę įgyvendinančiam subjektui.

4. Finansines priemones įgyvendinantys subjektai turi išlaikyti nacionalinių viešųjų arba privačiųjų įnašų, sudarančių bendrojo finansavimo nacionalinę dalį, iki jie pasiekia galutinę naudos gavėją, audito seką.

„118. Projektų dokumentai saugomi ne trumpiau kaip 2 metus nuo tų metų, kuriais priimtas sprendimas dėl sąskaitų Europos Komisijai, į kurias įtraukiamos galutinės projekto išlaidos, patvirtinimo, gruodžio 31 dienos, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 140 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje. Kai skiriama valstybės pagalba, atsižvelgiant į Europos Komisijos sprendimų arba ES reglamentų, pagal kuriuos teikiama valstybės pagalba, nuostatas, dokumentai saugomi Europos Komisijos sprendimuose arba ES reglamentuose nurodytais terminais, bet ne trumpiau kaip 2 metus nuo tų metų, kuriais priimtas sprendimas dėl sąskaitų Europos Komisijai, į kurias įtraukiamos galutinės projekto išlaidos, patvirtinimo, gruodžio 31 dienos, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 140 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje.“

Komentaras

Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad Europos Komisijai ir Europos Audito Rūmams paprašius būtų pateikti visi tinkamų finansuoti išlaidų padengimą patvirtinantys dokumentai, ne trumpiau negu 3 metus nuo tų metų gruodžio 31 d., kuriais buvo priimtas sprendimas dėl sąskaitų, į kurias įtrauktos galutinės projekto išlaidos, patvirtinimo, t. y. ne trumpiau negu iki 2027 m. gruodžio 31 d.

„122. Vadovaujančioji institucija, ministerija (-os), fondų fondų valdytojai, finansinių priemonių valdytojai ir galutiniai naudos gavėjai, kai galutiniams naudos gavėjams nustatytas reikalavimas saugoti dokumentus, privalo užtikrinti su projektu susijusių dokumentų (įskaitant elektroninius dokumentus, pateiktus informacinių technologijų priemonėmis ir elektroninėse laikmenose) saugumą ir prieinamumą Europos Komisijos, Europos Audito Rūmų, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės, vadovaujančiosios institucijos, tvirtinančiosios institucijos, ministerijos (-ų), Viešųjų pirkimų tarnybos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Konkurencijos tarybos atstovams projekto įgyvendinimo metu ir po projekto įgyvendinimo pabaigos dokumentų saugojimo laikotarpiu, nustatytu vadovaujantis Taisyklių 118 ir 119 punktais. Galutiniai naudos gavėjai gali būti audituojami tik Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 40 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais.“

Komentaras

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 140 straipsnį dokumentų saugojimo formai taikomi šie reikalavimai:

1. Saugomi dokumentų originalai arba patvirtintos tikslios jų kopijos, arba dokumentai saugomi bendrai priimtose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų versijas ar dokumentus, kurių versijos yra tik elektroninės.

2. Dokumentai saugomi tokia forma, kad būtų galima identifikuoti duomenų subjektus, bet ne ilgiau nei reikalinga tiems tikslams, kuriems tie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau tvarkomi.

3. Dokumentų, saugomų bendrai priimtinoje laikmenoje, atitikties dokumentų originalams patvirtinimo tvarką nustato nacionalinės valdžios institucijos, ta tvarka užtikrinama, kad saugomos versijos atitiktų nacionalinės teisės aktų reikalavimus ir jas būtų galima naudoti audito tikslais.

4. Jeigu saugoma tik elektroninė dokumento versija, naudojamos kompiuterinės sistemos turi atitikti pripažintus saugumo standartus, kuriais užtikrinama, kad saugomi dokumentai atitiktų nacionalinės teisės aktų reikalavimus ir juos būtų galima naudoti audito tikslais.

PROJEKTO TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ PATVIRTINIMO DOKUMENTAI

Projekto išlaidų tinkamumui finansuoti pagrįsti projekto vykdytojas teikia išlaidų patvirtinimo dokumentus – projekto tinkamų finansuoti išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo ar lygiaverčius įrodomuosius dokumentus. Nepriklausomai nuo išlaidų tipo, reikalingi pateikti projekto išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai yra šie: mokėjimo nurodymai, sąskaitų įrašai, kasos išlaidų orderiai, kvitai (čekiai), valstybės išdo mokėjimo pavedimo turinys, nustatytos formos pažymos ar kiti lygiaverčiai dokumentai. Atsižvelgiant į projekto išlaidų tipą (-us), rekomenduojama teikti žemiau pateikiamoje lentelėje išvardytus galimus išlaidų pagrindimo dokumentus.

Lentelė. Rekomenduojami projekto išlaidų pagrindimo dokumentai (nebaigtinis sąrašas)

Nr.	Žingsnis	Dokumentai	Kas turi saugoti dokumentus
1.	Projekto finansavimo sutarties pasirašymas	Projekto finansavimo sutartis	Visos Projekto finansavimo sutarties šalys
2.	Fondų fondo valdytojo su finansinės priemonės (toliau – FP) valdytoju sutarties pasirašymas	Sutartis su FP valdytoju	Fondų fondo valdytojas ir FP valdytojas
3.	Atitikimas taikomiems valstybės pagalbos arba nereikšmingos pagalbos reikalavimams	Galutinio naudos gavėjo pateikti dokumentai: <ul style="list-style-type: none"> • Deklaracija ir (ar) • Klausimynas ar kt. ir (ar) • Informacija (išrašas) iš Valstybės pagalbos registro 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas arba kita įgaliota institucija (priklausomai kas konkrečios FP atveju yra atsakingas už valstybės pagalbos arba nereikšmingos pagalbos taisyklių atitikimo patikrinimą)
4.	Atitikimas finansinės priemonės reikalavimams	Galutinio naudos gavėjo pateikti dokumentai: <ul style="list-style-type: none"> • verslo planas (arba lygiavertis dokumentas, pvz. investicinis projektas) ir (ar) • paraiška suteikti finansavimą ir (ar) • finansinės atskaitomybės dokumentai ir (ar) • pagal finansinės priemonės valdytojo vidaus procedūras reikalinga įvertinti informacija (pvz., ketinimų protokolai, sutartys su užsakovais ir (ar) • kiti lygiaverčiai dokumentai 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas arba kita įgaliota institucija
5.	Atitikimas finansavimo sutarties reikalavimams jei taikoma	<ul style="list-style-type: none"> • Sutartis su galutiniu naudos gavėju arba galutiniu naudos gavėjo naudai arba siekiant galutinio naudos gavėjo naudos 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas
6.	Atitikimas išlaidų	<ul style="list-style-type: none"> • Sutartis su galutiniu naudos 	Fondų fondo valdytojas

	patyrimo ir apmokėjimo reikalavimams	<p>gavėju arba galutiniu naudos gavėjo naudai arba siekiant galutinio naudos gavėjo naudos</p> <ul style="list-style-type: none"> Išlaidų patyrimą ir lėšų išmokėjimą pagrindžiantys dokumentai (banko sąskaitų išrašai, PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, pirkimo–pardavimo sutartys, priėmimo–perdavimo aktai ir kt. lygiaverčiai dokumentai). 	arba FP valdytojas arba kita įgaliota institucija
7.	Įmonės statuso deklaravimas (jei taikoma)	<ul style="list-style-type: none"> Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto deklaracija 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas (priklausomai kas konkrečios FP atveju yra atsakingas už įmonės statuso patikrinimą)
8.	Atitikimas „naujos įmonės“ statusą (jei taikoma)	<ul style="list-style-type: none"> Verslo liudijimas dėl naujos veiklos vykdymo įmonės registravimo pažymėjimas ir (ar) juridinių asmenų registro išrašas 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas (priklausomai kas konkrečios FP atveju yra atsakingas už „naujos įmonės“ statuso patikrinimą)
9.	Įsitikinti, kad įmonė nėra sunkumų patirianti įmonė (jei taikoma)	<ul style="list-style-type: none"> Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto deklaracija (jei taikomas SVV reikalavimas) Įmonės metinės finansinės ataskaitos ir (ar) konsoliduotosios finansinės ataskaitos Oficialūs duomenys (išrašas) iš Įmonių bankroto departamento prie Ūkio ministerijos internetinio puslapio http://www.bankrotodep.lt/ ir (ar) Registrų centro informacija - http://www.registrucentras.lt/jar/p/index.php kiti lygiaverčiai dokumentai arba kiti prieinami šaltiniai 	Fondų fondo valdytojas arba FP valdytojas (priklausomai kas konkrečios FP atveju yra atsakingas už „sunkumų patiriančios įmonės“ statuso patikrinimą)

Projekto vykdytojas gali nustatyti kitus savo įgyvendinamoms finansinėms priemonėms taikomus išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimus, kiek tai neprieštarauja šių Rekomendacijų įvade išvardytiems teisės aktams, kitiems ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktams ir šioms Rekomendacijoms.